

NOVUS DEMOKRATIRAPPORT 2026

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- **Förord** 3 - 4
- **Allmänhetens syn på demokrati och samhälle** 5 - 32
- **Bakgrund och genomförande** 33 - 35
- **Kontakt på Novus** 36

FÖRORD NOVUS

Hur mår den svenska demokratin – och vad gör vi?

Den svenska demokratin står inte still. Den prövas, utmanas och formas varje dag. För att kunna värna demokratins styrka och relevans behöver vi förstå hur den upplevs här och nu. Vi behöver en gemensam bild av läget, som bygger på medborgarnas egna tankar om demokratin. Det handlar om både misstro och tilltro, alltså både utmaningar och möjligheter. Det är utgångspunkten för Demokratirapporten.

Rapporten vill bidra till mer informerade samtal, vilket kan bidra till bättre beslut. Med fakta som grund lyfter vi alltså både orostecken och hoppfulla signaler. Vi vill inspirera till diskussioner och konkreta idéer, som kan stärka och utveckla vår demokrati. Vi tror på en respektfull dialog i samverkan mellan civilsamhället, privata och offentliga företag och näringslivet.

Det är i vardagen demokratin prövas och det är tillsammans vi formar dess framtid. Det kan uppfattas som en uttjatad och till intet förpliktande formulering. Men det kan inte påpekas för ofta, och det är förpliktigande. Varje enskild arbetsplats är i det här perspektivet avgörande viktig. Liksom varje enskild förening. På samma sätt som demokratin står och faller med de enskilda människornas förtroende. Utan medborgarnas tilltro till demokratin faller den. Men med tilltron så stärks demokratin.

Torbjörn Sjöström & Jan Scherman

Torbjörn Sjöström,
*Styrelseordförande och
opinionsanalytiker Novus
samt styrelseledamot
GALLUP International.*

Jan Scherman,
*Debattör, författare,
producent, frilans och
moderator för
eventet.*

FÖRORD FRÅN PARTNERS

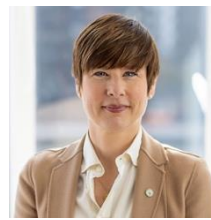
Peab är Nordens samhällsbyggare. Vi bygger och anlägger, men för oss innebär ordet samhällsbyggare att vi också vill ta ansvar för en bra samhällsutveckling. Demokratin är själva grunden för det.

Camila Buzaglo,
Kommunikations-
direktör

Demokratin ger oss möjlighet att påverka våra liv och vårt samhälle. Delaktighet tar tid. Därför behövs en politik och samhällsdebatt med mer kunskap och eftertanke. Det är vad Saco kallar Slow Politics.

**Sofia Rydgren
Stale,**
Ordförande

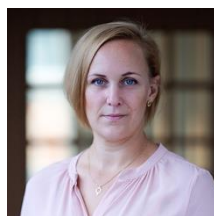
Demokratin måste vinna varje dag. Politiken måste värna samhällsinstitutioner och tjänstemän samt främja ett samtalsklimat som skapar framtidstro och en vilja att bidra till ett demokratiskt samhälle.

**Therese
Svanström,**
Ordförande

Demokratin är under press i Sverige och världen. Samtidigt är stödet starkt och viljan att försvara demokratin stor. Novus mätning ger oss viktig kunskap om detta, så att vi kan forma en bättre framtid.

Louise Olsson,
Förste vice
ordförande

Demokratin får aldrig tas för given. När tillit, delaktighet, trygghet och framtidstro stärks står samhället starkare. Därför är det viktigt att förstå läget för att kunna bidra till lösningar

Stina Liljekvist,
Chef strategisk
information &
marknad

ALLMÄNHETENS SYN PÅ DEMOKRATI OCH SAMHÄLLE

SAMMANFATTANDE KOMMENTARER

Svenska folket bryr sig om demokratin

Novus Demokratirapport 2026 konstaterar att den svenska demokratin vilar på en grund av orubblig legitimitet, men att den samtidigt utmanas av en växande misstro och en upplevd distans mellan medborgare och makthavare. Även om i princip hela den svenska befolkningen menar att demokratin är värd att försvara, upplever drygt var tredje svensk att själva demokratin är hotad. Rapporten identifierar en komplex hotbild där påverkanskampanjer och desinformation i sociala medier pekas ut som det största hotet av nästan hälften av respondenterna. Utöver detta lyfts kriminalitet, hot mot politiker och en utbredd okunskap om samhällsfunktioner fram som väsentliga utmaningar.

Relationen mellan medborgare, politiker och media

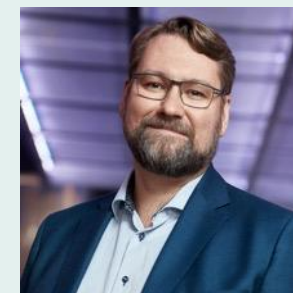
Ett genomgående tema i rapporten är bristen på ömsesidigt förtroende. Hela 60 % av svenskarna upplever att politiker saknar förtroende för väljarna, och tre av tio anser att dagens politiker snarare försvagar än stärker demokratin. Denna misstro förstärks av ett polariserat debattklimat där politiska motståndare ofta betraktas som fiender snarare än meningsmotståndare.

Även nyhetsmedias roll granskas kritiskt. Rapporten visar en oroande utveckling där 56 % av allmänheten anser att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter för att driva en egen agenda. Att media uppfattas som en politisk aktör snarare än en oberoende granskare ses som ett allvarligt hot mot det demokratiska mandatet, då en oberoende media är avgörande för att medborgarna ska kunna fatta välinformerade beslut.

Framtidsutsikter och engagemang

En viktig nyhet i rapporten är identifieringen av en framväxande "tystnadskultur". Var tredje svensk undviker idag att uttrycka sina åsikter online av rädsla för aggressiva påhopp eller offentlig stigmatisering. Detta hotar det öppna samtalet och gör det svårare för den tysta majoriteten att göra sin röst hörd.

Trots den utbredda oron finns hoppfulla signaler. Den folkliga viljan att engagera sig är stark, särskilt på lokal nivå. Sju av tio svenskar uttrycker en vilja att bidra till demokratin genom lokalt föreningsliv, där nyttan upplevs som konkret och direkt till skillnad från det nationella och internationella politiska spelet. Det är viktigt att minnas demokratis förtroendekapital i Sverige är starkt, men att det inte är outtömligt. Förtroendet för demokratin kräver ständig vård genom transparens, lyhördhet och en genuin tillit till medborgarnas omdöme.

Torbjörn Sjöström,
Styrelseordförande och
opinionsanalytiker Novus
samt styrelseledamot
GALLUP International.

SVENSKA ALLMÄNHETEN:

**100 procent
anser att
demokratien är
värd att försvara**

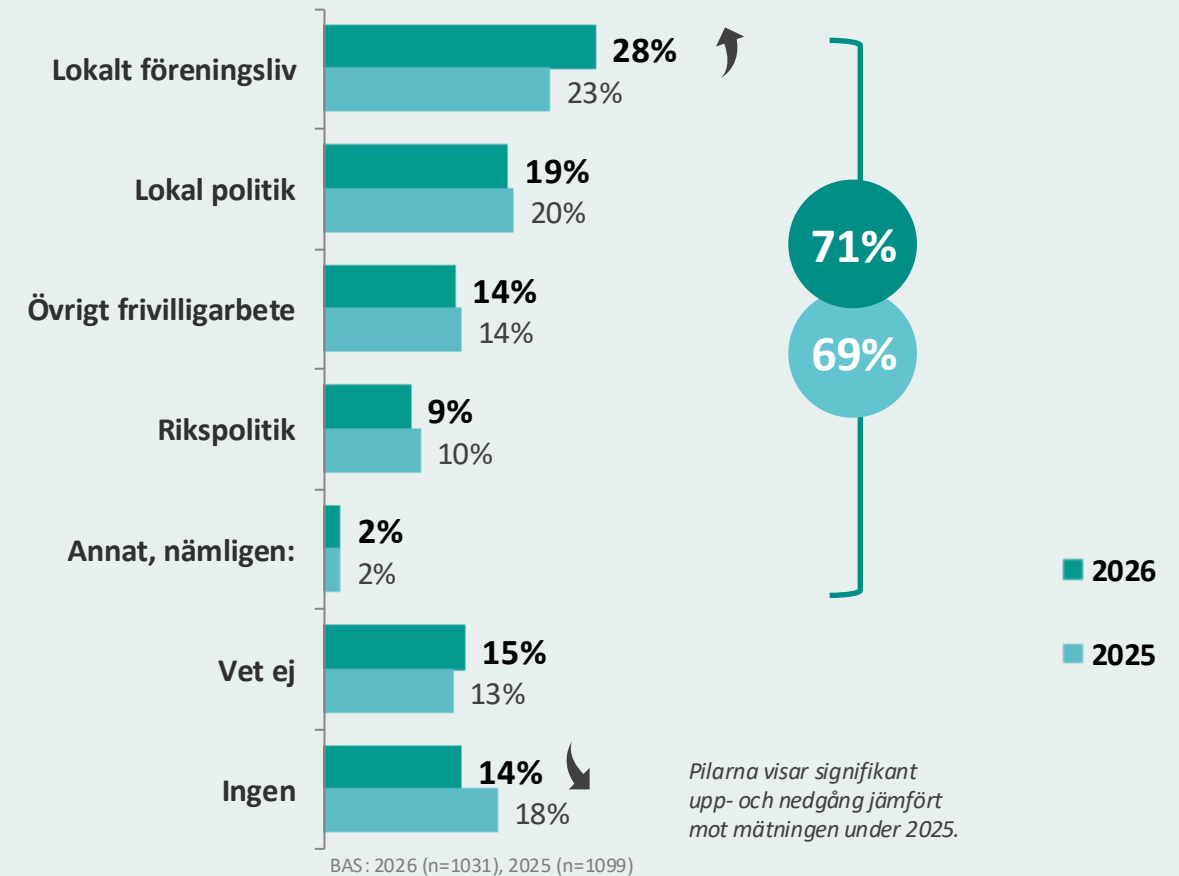
Drygt sju av tio skulle engagera sig för att stärka demokratin i lokalsamhället

FRÅGA: Vilken typ av verksamhet/område skulle du helst vilja engagera dig i för att stärka demokratin i lokalsamhället?

Andelen som vill engagera sig ökar något jämfört med föregående år och uppgången sker enbart i andelen som vill engagera sig i lokalt föreningsliv, alltså frivilligarbete som inte är politiskt men tydligt kopplat till närområdet. Det lokala perspektivet är analytiskt intressant.

Ökningen bör ses i ljuset av en låg tilltro till politikens förmåga att leverera, kombinerat med ett medialt och politiskt fokus på internationella och svåröverskådliga händelser. Det skapar ett avstånd som gör det lokala föreningslivet mer attraktivt. Där är nyttan konkret och effekten omedelbar.

Det blir en påminnelse om vad människan prioriterar. Vi är sociala empatiska varelser. Den upplevda polarisering bortom horisonten är något man kanske inte känner att man kan påverka eller är del av, men på hemmaplan ser man nyanserna, och kan bidra.

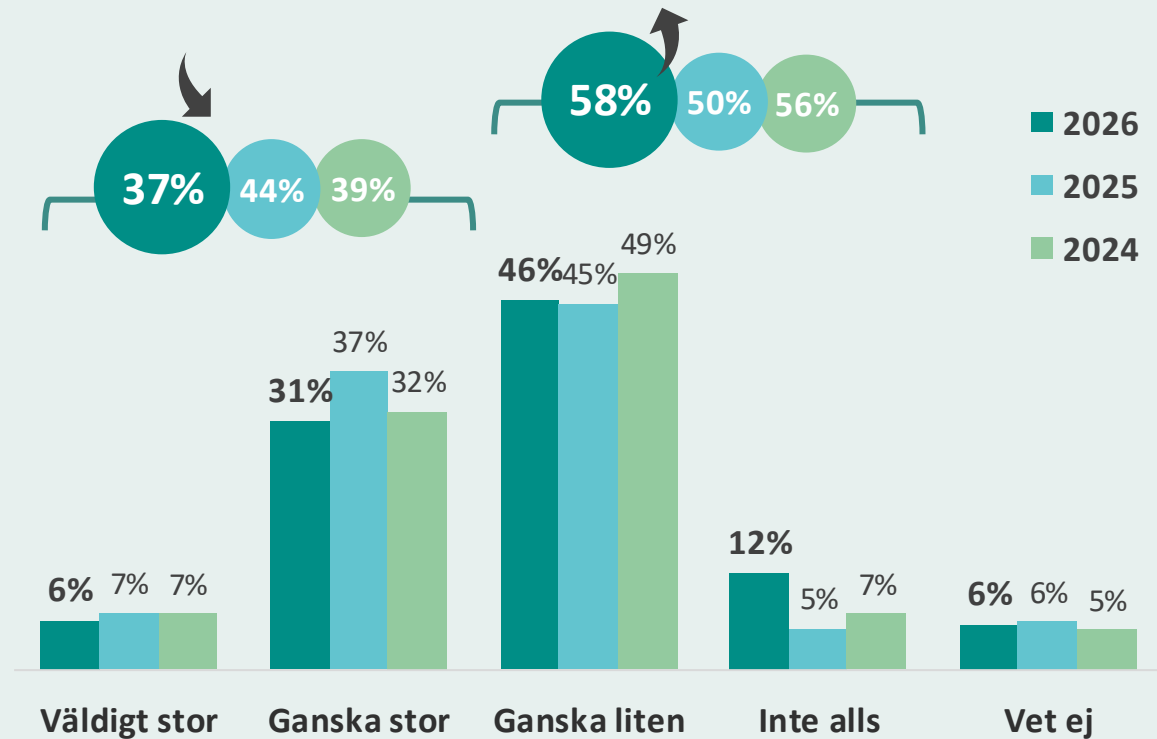
Drygt tre av tio anser att demokratin i Sverige är hotad

En positiv nyhet i skuggan av internationell oro. Andelen som upplever att demokratin i Sverige är hotad minskar i årets mätning, vilket är en statistiskt säkerställd nedgång jämfört med 2025, även om hotet fortfarande upplevs som reellt bland nästan var fjärde svensk.

En möjlig förklaring är att demokratis motståndskraft blivit mer synlig. Ett år in i Donald Trumps presidentskap har de mest dramatiska scenarierna inte infriats, Ungern visar tecken på rörelse i positiv riktning, och amerikanska väljare har tydligt signalerat motstånd mot antidemokratiska rörelser. Demokratin har visat sig mer resiliënt än de mest oroliga rösterna befarade.

Det vore däremot fel att avfärda eller underskatta oron. Demokrati är ingen binär fråga och historiska exempel från både Sverige och omvärlden ger grund för vaksamhet. Det är just den nyansen rapporten vill lyfta. Väljare är mer sammansatta i sin syn på demokratis tillstånd än den offentliga debatten ofta antyder.

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad?

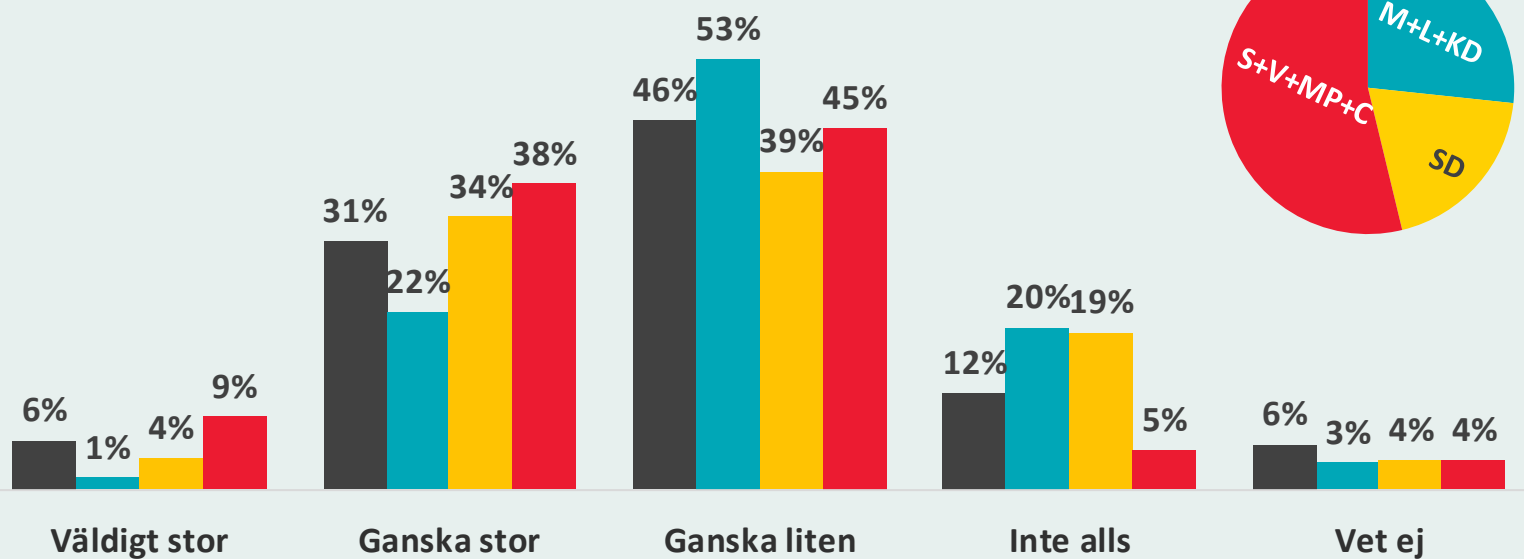
Pilarna visar signifikant upp- och nedgång jämfört mot mätningen under 2025.

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099), 2024 (n=1117)

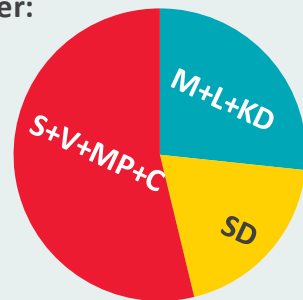
PARTIPOLITISKA SKILLNADER

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är hotad?

■ Alla ■ M+L+KD ■ SD ■ S+V+MP+C

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

Tidigare år var det SD:s sympatisörer som uttryckte störst oro för demokratin, till stor del drivet av politiska överenskommelser vars effekt varit att marginalisera deras röster från politiskt inflytande. Det uppfattades naturligt nog som antidemokratiskt av de grupper som var målet för sådana arrangemang.

Nu har bilden förskjutits. Det är oppositionens sympatisörer som är mest oroliga. Förklaringen ligger i den omvända situationen: SD, ett parti som länge aktivt utestängdes från makt och beskrevs i djupt kritiska termer, har nu tydligt släppts in i den politiska maktsfären. När även Liberalerna gör en helomvändning i sin syn på samarbete med SD förändras uppfattningen om var det demokratiska hotet ligger, samt för vem.

Det är värt att notera att detta är en mångfacetterad fråga. SD:s sympatisörer är fortsatt oroliga, om än i något lägre utsträckning än föregående år och oro finns även bland regeringspartiernas sympatisörer. Oron för demokratin är alltså inte koncentrerad till ett block, men tyngdpunkten har tydligt förflyttats i takt med det politiska landskapets förändring.

BAS: 2026 (n=1031)

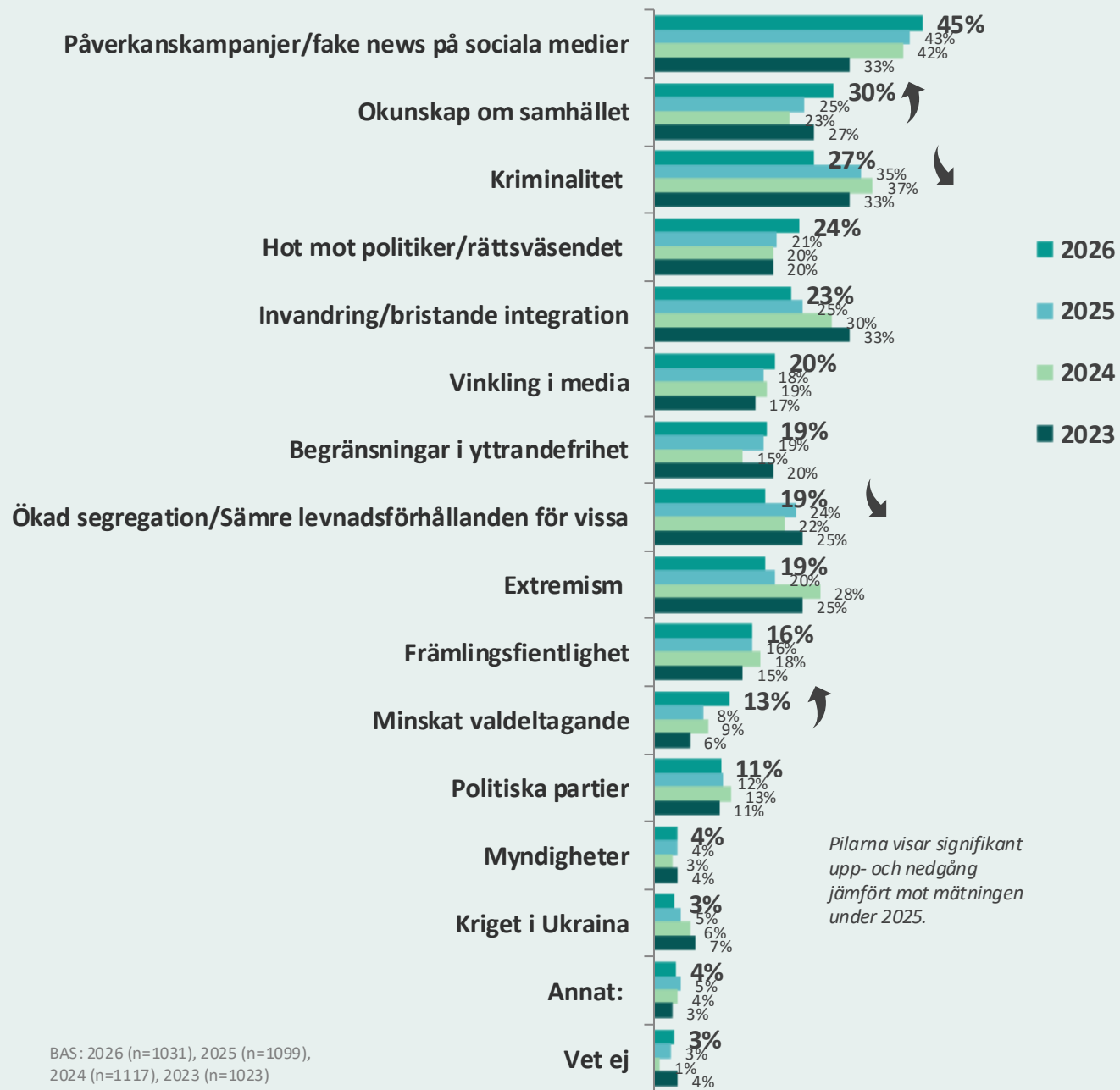
Nära fem av tio anser att påverkanskampanjer/fake news på sociala medier är det största hotet mot demokratin

FRÅGA: Vad anser du är de tre största hoten mot demokratin i Sverige? Oavsett i vilken omfattning du anser att demokratin är hotad idag.

Max tre svarsalternativ.

Rädslan för påverkanskampanjer och fake news ligger kvar i topp och har ökat stadigt. I ljuset av den etablerade kunskapen om algoritmernas påverkan på informationsflöden, och dokumenterade försök till valinblandning i andra länder, är det väntat att nästan varannan svensk ser detta som ett av de största hoten. När förtroendet för nyhetsmedias oberoende samtidigt är lågt, och nyhetsflödet rör sig snabbare med en allt suddigare gräns mellan åsikt och fakta, blir sårbarheten påtaglig för en bredare allmänhet.

Värt att notera är ett antal nedåtgående trender: invandring/bristande integration, kriminalitet och extremism minskar alla jämfört med tidigare år. I stället klättrar okunskap kring samhället och hot mot politiker och rättsväsendet uppåt. Det antyder en förskjutning i vad allmänheten uppfattar som grundläggande samhällsrisker, från synliga och konkreta problem till mer strukturella hot mot demokratins förutsättningar.

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099), 2024 (n=1117), 2023 (n=1023)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

FRÅGA: Vad anser du är de tre största hoten mot demokratin i Sverige?
Oavsett i vilken omfattning du anser att demokratin är hotad idag.

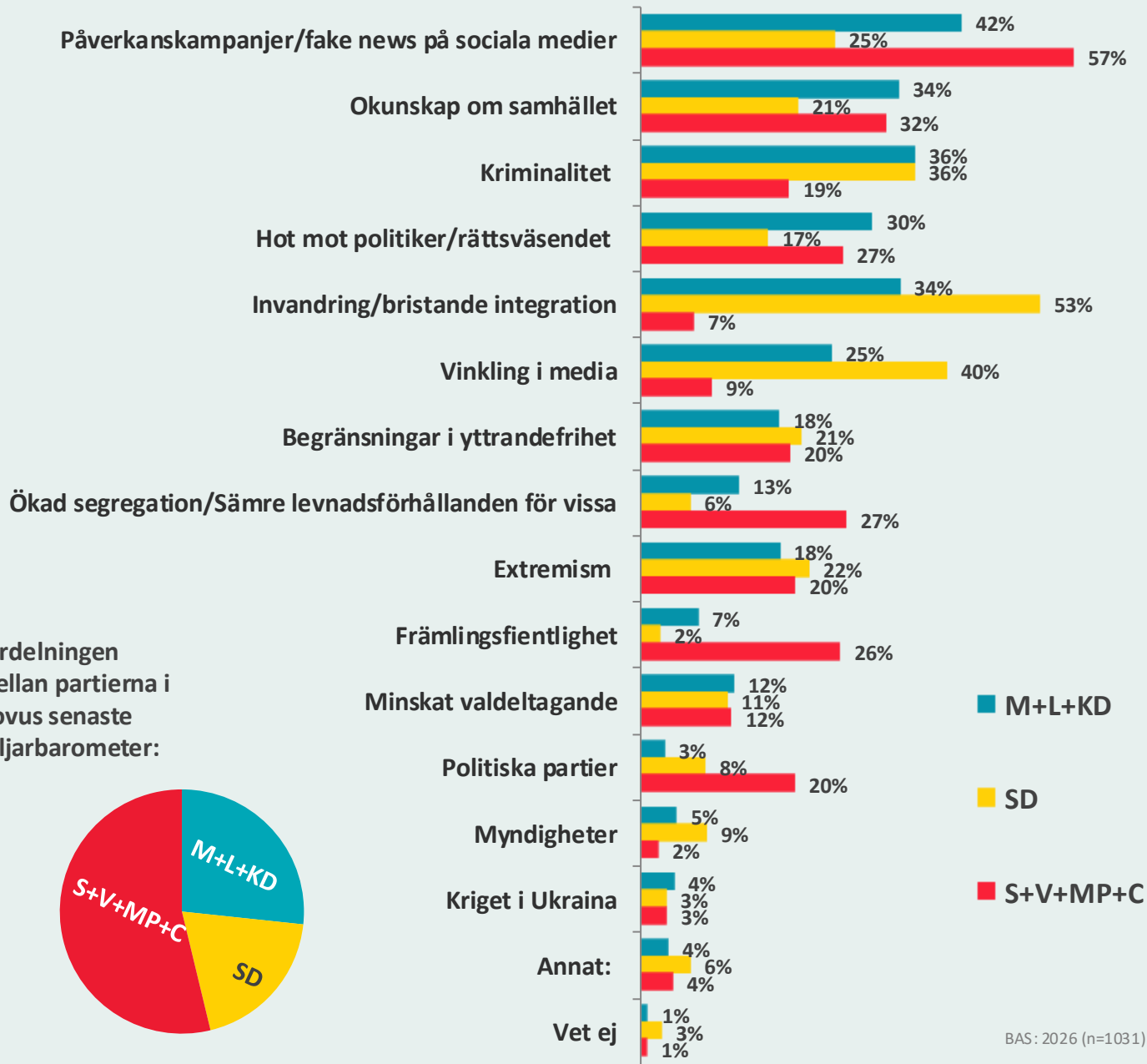
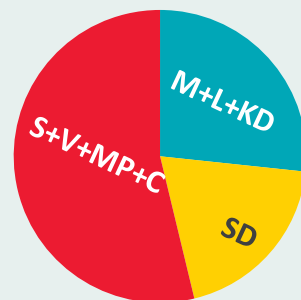
Max tre svarsalternativ.

Att hotbilden ser olika ut beroende på partisympati är knappast förvånande för den som följt Novus undersökningar över tid. SD:s sympatisörer uttrycker störst misstro mot nyhetsmedia och ser invandring och kriminalitet som de främsta hoten mot demokratin.

Oppositionspartiernas sympatisörer är i stället mest oroade över påverkanskampanjer, segregation, främlingsfientlighet och politiska partier. Regeringspartiernas sympatisörer placerar sig däremellan, ibland närmare SD, ibland närmare oppositionen beroende på fråga.

Den tydligaste skiljelinjen gäller påverkanskampanjer och falsk information i sociala medier, som är toppfrågan sammantaget. SD:s sympatisörer bedömer detta som ett mindre allvarligt hot än övriga partiernas sympatisörer, vilket är anmärkningsvärt givet att partiet självt var föremål för Kalla faktas granskning av "trollfabriken". Det är dock värt att notera att frågan inte är utan oro bland SD:s sympatisörer heller. Synen på media och forskning återkommer vi till längre fram i rapporten.

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2026 (n=1031)

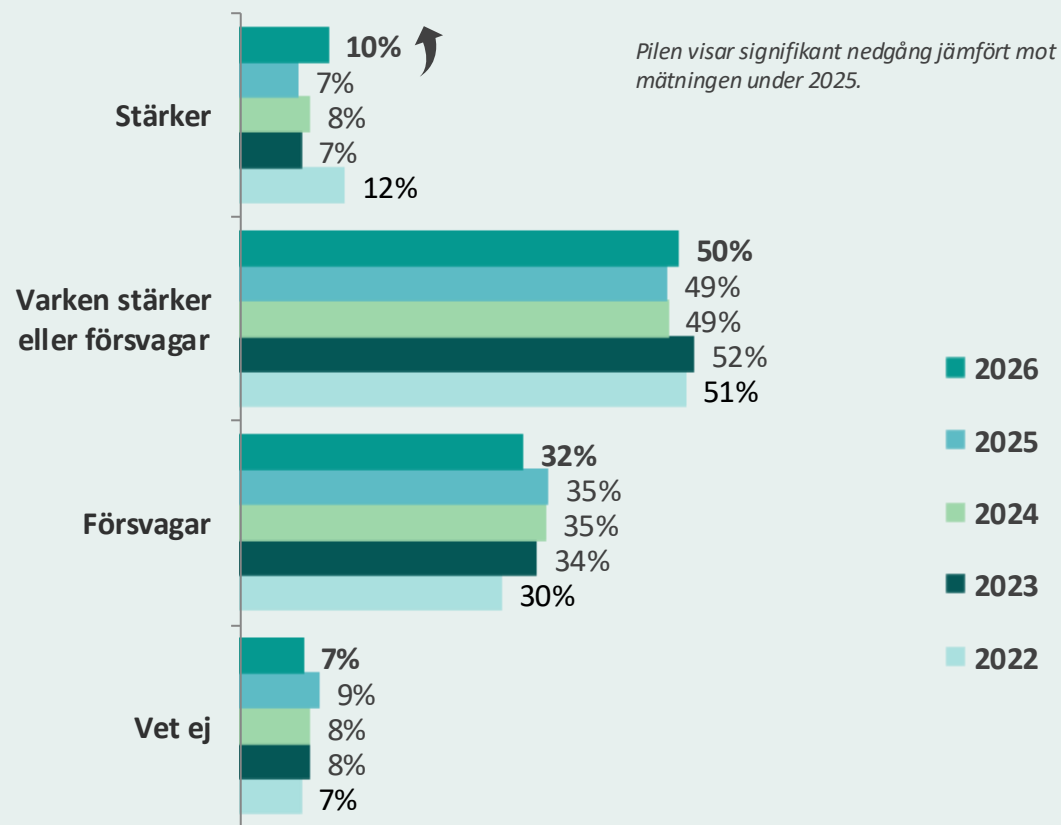
Tre av tio anser att dagens politiker försvagar demokratin

Var tionde svensk anser att politiker stärker demokratin, vilket är en positiv vändning. Däremot anser tre av tio fortfarande att politiker försvagar den.

En viktig bakgrundsfaktor är hur förtroendet för partiledare blivit alltmer polariserat. Normaltillståndet är nu att politiska motståndare per definition har fel och inte vill väl. Det är ett skifte som sammanfaller med att nyhetsmedia började jaga sociala mediers logik. Tidigare kunde väljare respektera politiker de inte sympatiserade med, även utan att dela deras värderingar. Det förhållningssättet har i stor utsträckning eroderat.

Konsekvensen är att tilltron till politikernas grundläggande intention att förvalta landet för hela befolkningens bästa undermineras, oavsett vilket parti som vann valet.

FRÅGA: Anser du att dagens politiker stärker eller försvagar demokratin?

BAS: 2026 (n=1031)
2025 (n=1099)
2024 (n=1117)
2023 (n=1023)
2022 (n=1010)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

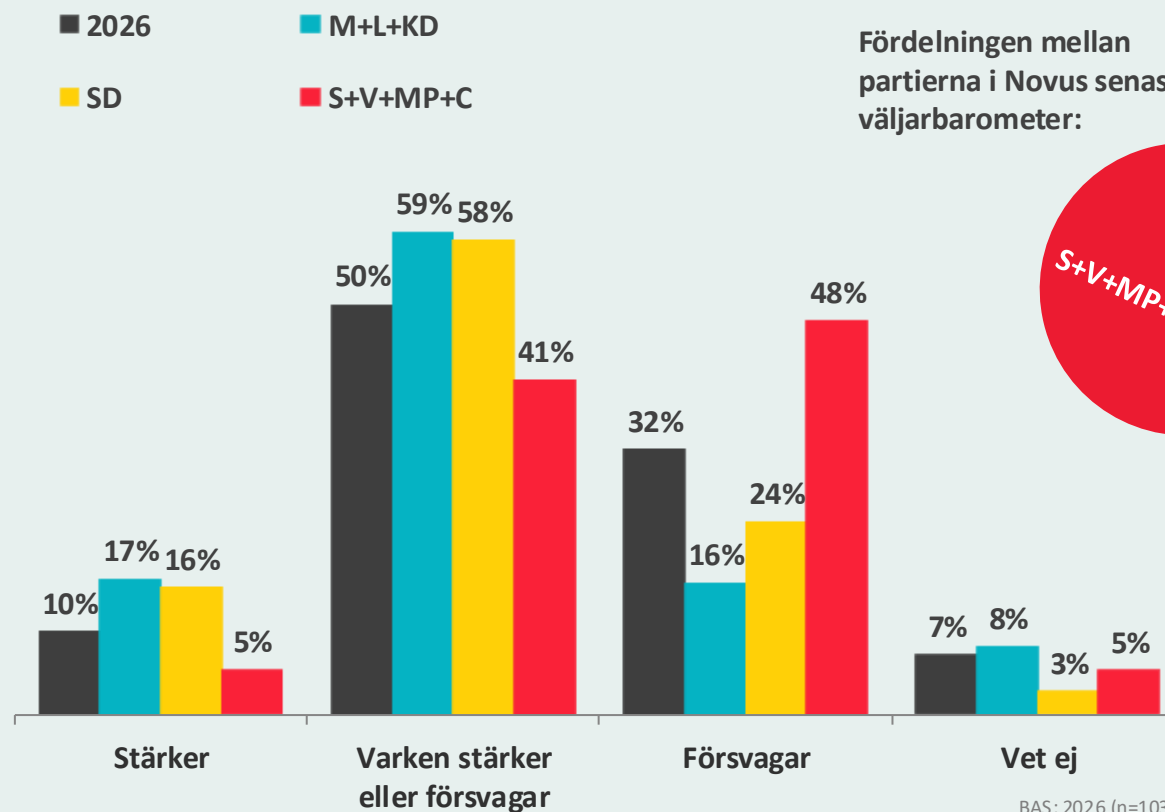
Många väljare inom oppositionen känner sig åsidosatta och upplever att principen om allas lika värde inte omfattar dem. Bland SD:s sympatisörer är känslan av att vara nedprioriterad till förmån för andra särskilt uttalad, och den driver en utbredd framtidsoro.

Anmärkningsvärt är att även regeringspartiernas väljare oroar sig för att demokratin försvagas av den förda politiken. Det signalerar en djup misstro mot politikernas vilja att faktiskt verka i väljarnas intresse. En mer lösningsorienterad och inkluderande politik skulle sannolikt minska den upplevelsen.

Misstron är inte ett isolerat svenskt fenomen utan del av en bredare västerländsk trend där auktoritära alternativ vinner mark. Det drivs mer av desperation än av ideologisk övertygelse.

Demokratin tenderar att tas för given. Erfarenheter från bland annat USA visar hur snabbt institutioner kan urholkas. Det mest akuta hotet är inte nödvändigtvis yttre påverkan, utan bristen på framtidstro och en växande otrygghet i vardagen.

FRÅGA: Anser du att dagens politiker stärker eller försvagar demokratin?

BAS: 2026 (n=1031)

Nära fyra av tio skulle vända sig till nyhetsmedia när samhället går fel

FRÅGA: Om du anser att något i samhället är djupt felaktigt och upprörande och du tänker att du måste göra något åt det. Vad skulle du göra av nedanstående för att få störst effekt?

Flera svar möjliga.

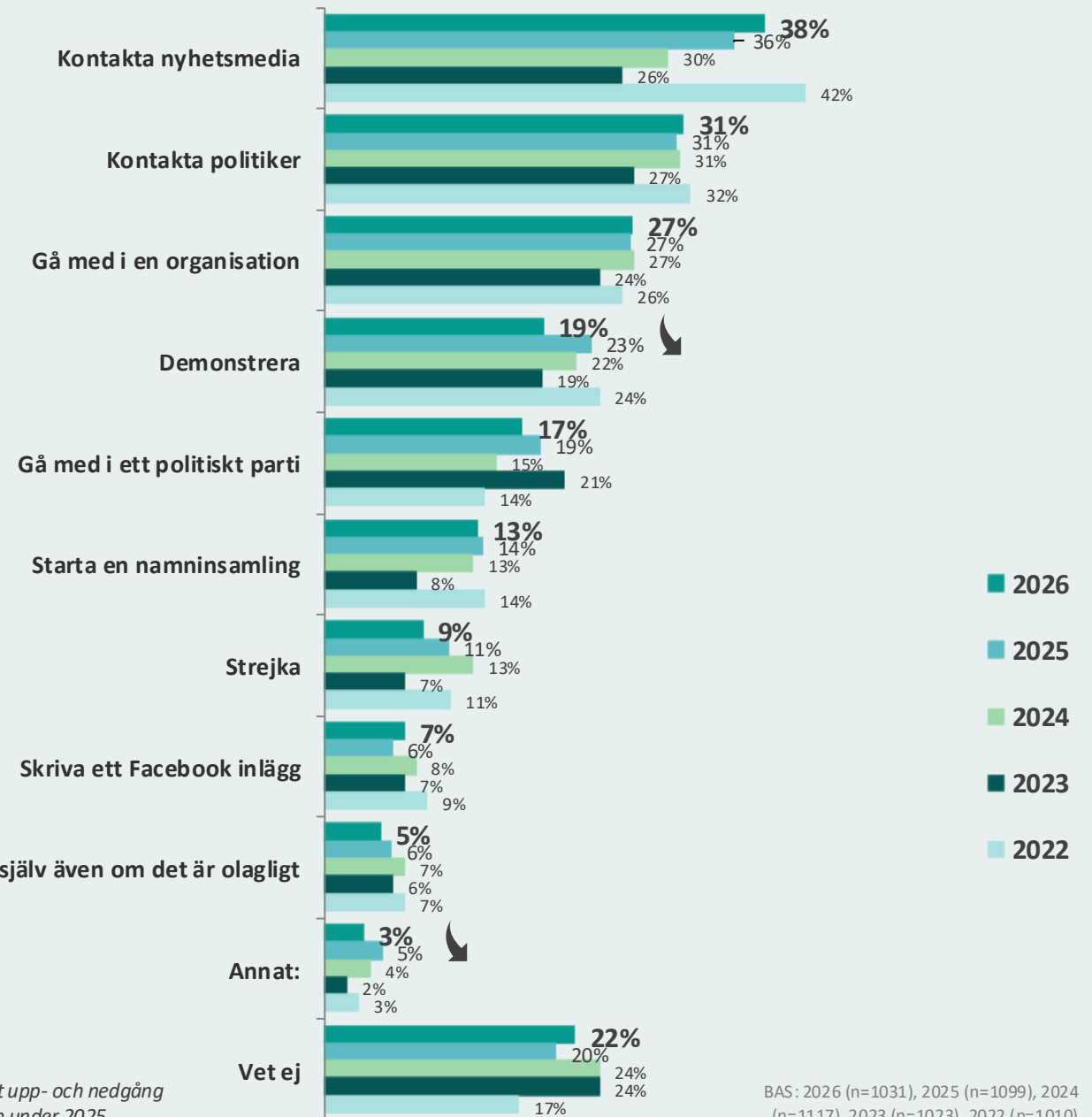
Nyhetsmedia fortsätter att gå framåt något, men ligger fortfarande under 2022 års nivå. I stort tyder resultaten på att allmänheten ser värdet i granskande journalistik och avslöjande reportage. En oberoende media som arbetar i medborgarnas intresse är en grundpelare i en fungerande demokrati.

Att kontakta politiker hamnar på andra plats och medlemskap i en organisation på tredje, vilket visar på en fortsatt tilltro till både det representativa systemet och det civila samhällets roll.

Mest anmärkningsvärt i ett längre perspektiv är dock det kraftiga tappet i förtroende för nyhetsmedias granskande roll som skedde mellan 2022 och 2023. Sedan dess har återhämtningen varit modest. Det är också värt att notera att lokalt föreningsliv är det som mest engagerar svenska folket när det gäller att stärka demokratin, vilket sätter mediernas återvunna förtroende i ett större sammanhang.

Ta hand om problemet själv även om det är olagligt

Pilarna visar signifikant upp- och nedgång jämfört mot mätningen under 2025.

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099), 2024 (n=1117), 2023 (n=1023), 2022 (n=1010)

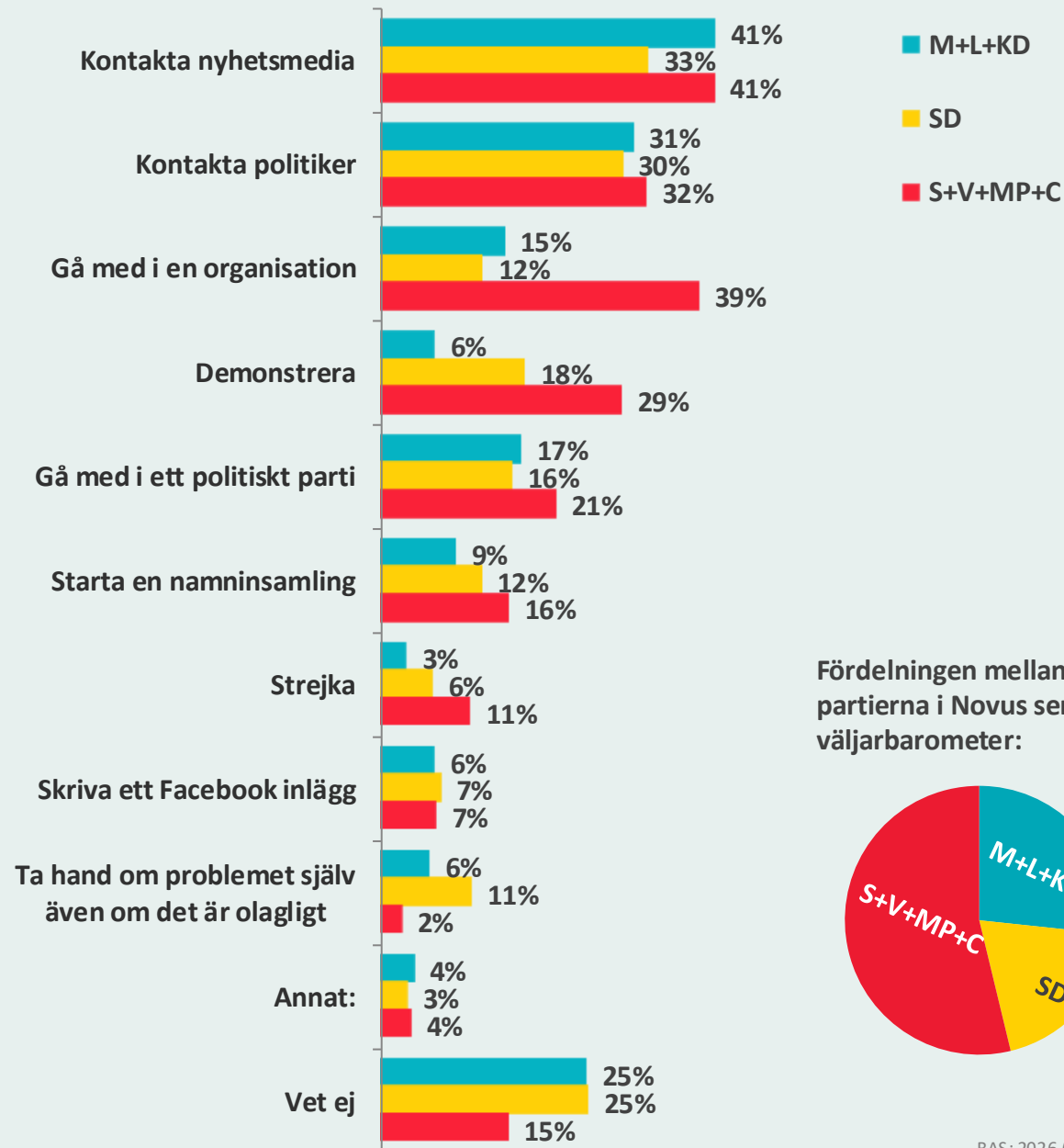
PARTIPOLITISKA SKILLNADER

FRÅGA: Om du anser att något i samhället är djupt felaktigt och upprörande och du tänker att du måste göra något åt det. Vad skulle du göra för att få störst effekt?

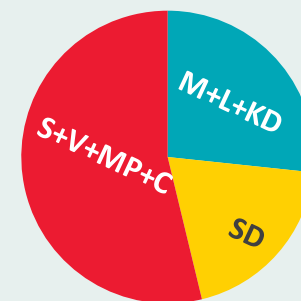
Flera svar möjliga.

Detta är en påminnelse om att människor lever med olika grader av oro och ser olika vägar till lösningar. Sympatisörer till oppositionspartierna lyfter i högre grad fram demonstrationer och medlemskap i organisationer som viktiga sätt att påverka.

År 2025 var det 17 procent av SD:s sympatisörer som var beredda att ta hand om problemet själv även om det var olagligt. Nu när SD kommer in allt mer som ett etablerat parti ser vi att denna andel sjunkit statistiskt säkerställt till 11 procent. En påminnelse om att oavsett vem som utsätts för avhumanisering som grupp kan komma att reagera på det. När en grupp å andra sidan känner att den har en plats vid bordet och kan påverka genom vanliga demokratiska vägar verkar viljan att agera utanför dem minska.

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

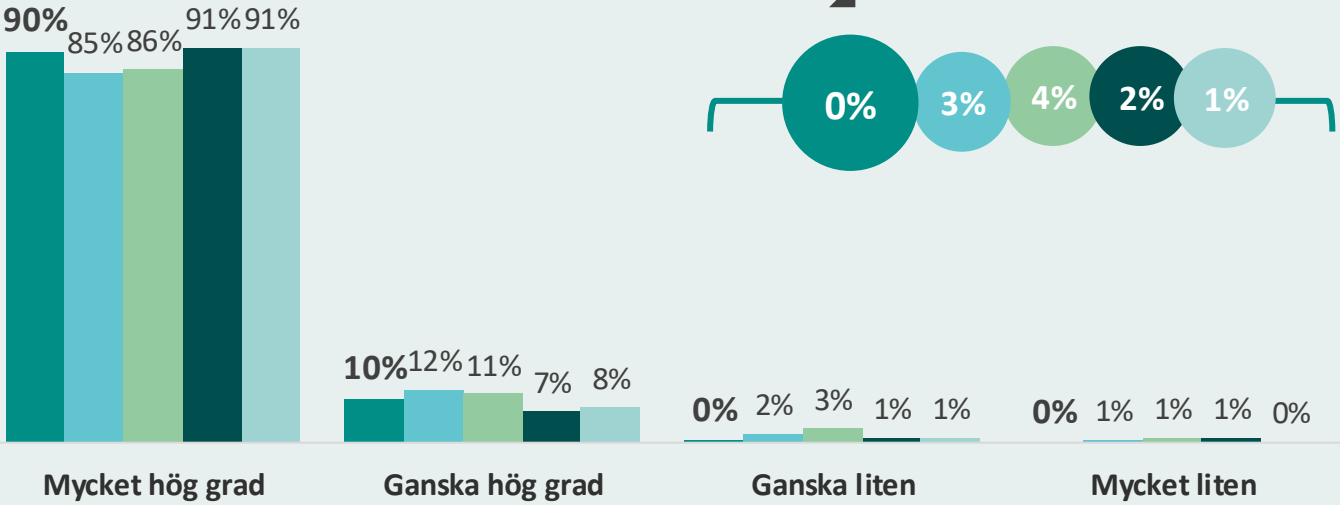
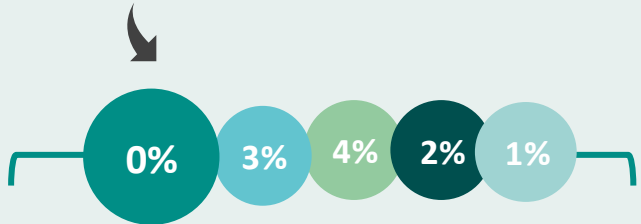
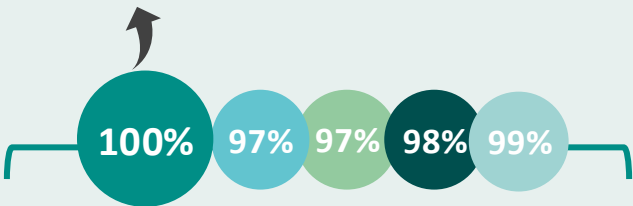
BAS: 2026 (n=1031)

Samtliga anser att demokratin i Sverige är värd att försvara

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att demokratin i Sverige är värd att försvara?

2026 2025 2024 2023 2022

Stödet för demokratin kan inte bli starkare än så här. Alla svenskar anser att demokratin är värd att försvara. Svenska folket kan inte föreställa sig något annat än demokrati.

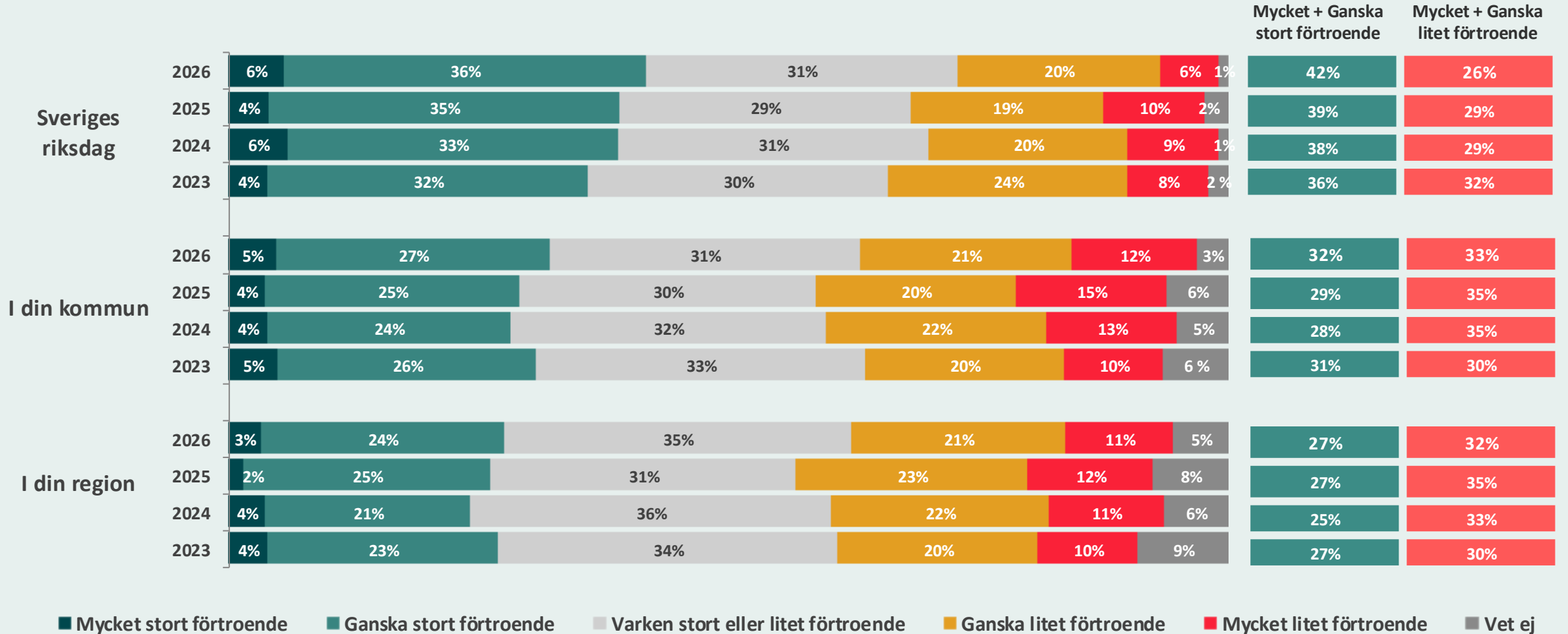
Det centrala problemet handlar därför inte om demokratins legitimitet i sig, utan om upplevelsen av hur den förvaltas. Medborgarna har tilltro till systemet, men i lägre grad till dem som är satta att styra det.

Churchills välciterade beskrivning av demokratin som "det minst dåliga alternativet" är värd att utmana i ljuset av dessa resultat. Svenska folket uppvisar som kollektiv en hög grad av politisk kunskap och omdöme. Det som saknas är upplevelsen av att makthavarna håller samma måttstock.

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099) 2024 (n=1117) 2023 (n=1023) 2022 (n=1010)

Drygt fyra av tio har förtroende för politikerna i Sveriges riksdag

FRÅGA: Hur stort eller litet förtroende har du för politiker i ...

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099), 2024 (n=1117), 2023 (n=1023)

Nära sex av tio anser att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter efter deras egen agenda

Trots att fler uppger att de kan tänka sig att vända sig till media om något är allvarligt fel, visar resultaten en oroväckande utveckling i synen på nyhetsmedia.

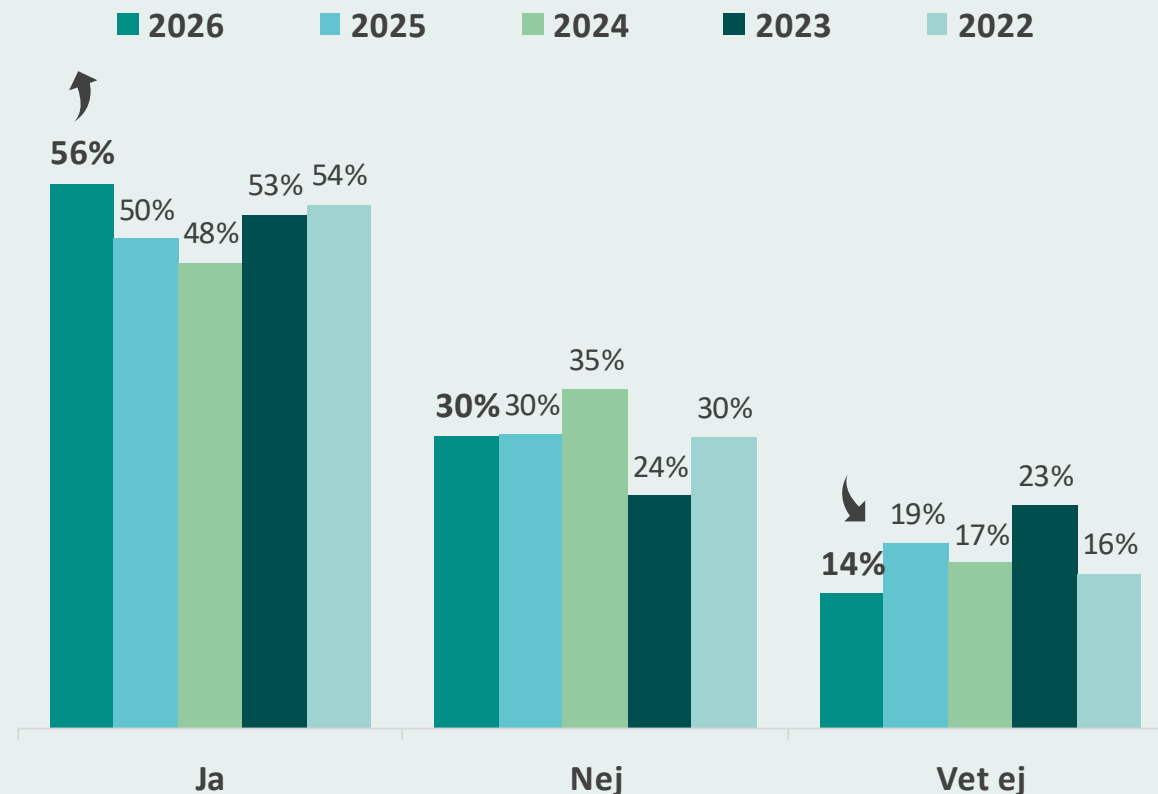
56 procent är det sämsta uppmätta resultatet på denna fråga sedan mätningarna inleddes.

Att media uppfattas som en politisk aktör är ett grundläggande problem. Nyhetsmedias roll är att vara en oberoende granskare av makten, på folkets sida. En del av förklaringen ligger i en utbredd men felaktig föreställning om att balans mellan vänster och höger är detsamma som neutralitet. Medial granskning handlar inte om politisk tillhörighet utan om att skilja rätt från fel.

När regeringspolitiker dessutom aktivt kritiserar "vänstermedia" förstärks bilden av en politiserad press. Detta är ett mönster som bland annat hämtats från den amerikanska politiska debatten.

Konsekvensen är att mediernas faktiska uppdrag, att granska makten och stå för saklighet, skymmer bakom en falsk höger-vänstertolkning av journalistisk balans.

FRÅGA: Anser du att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter så de passar deras egen agenda?

Pilen visar signifikant uppgång jämfört mot mätningen under 2025.

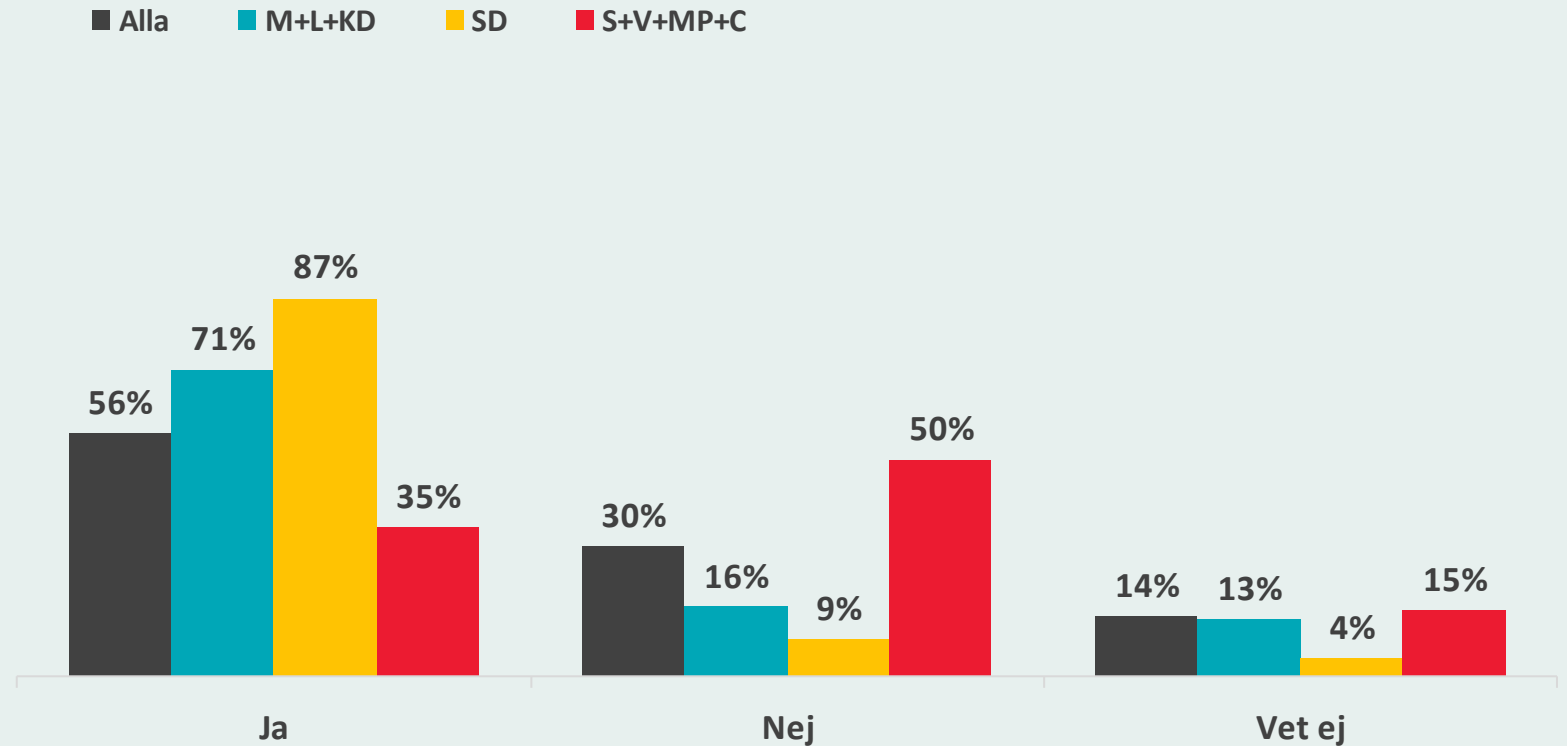
BAS: 2026 (n=1031)
2025 (n=1099)
2024 (n=1117)
2023 (n=1023)
2022 (n=1010)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

Det finns en tydlig höger-vänsterdimension i hur medierna uppfattas, där många väljare stämplar dem som "vänstervridna". Trots att journalistikens kärnuppdrag är att följa medieetiska principer, såsom att värna allas lika värde och skydda individen från maktmissbruk. Här har medierna i stor utsträckning misslyckats med att kommunicera detta.

Problemet förstärks av att mediernas strävan efter balans mellan höger och vänster ofta leder till att de låser fast sig vid en missvisande dikotomi. Även om över 90 procent av svenskarna följer nyheter dagligen och därmed nås av mediehusens innehåll, skapar denna jakt på balans snarare problem än förståelse. När extrema röster ges ett oproportionerligt utrymme i ett försök att uppnå politisk neutralitet, riskerar det att ytterligare undergräva förtroendet.

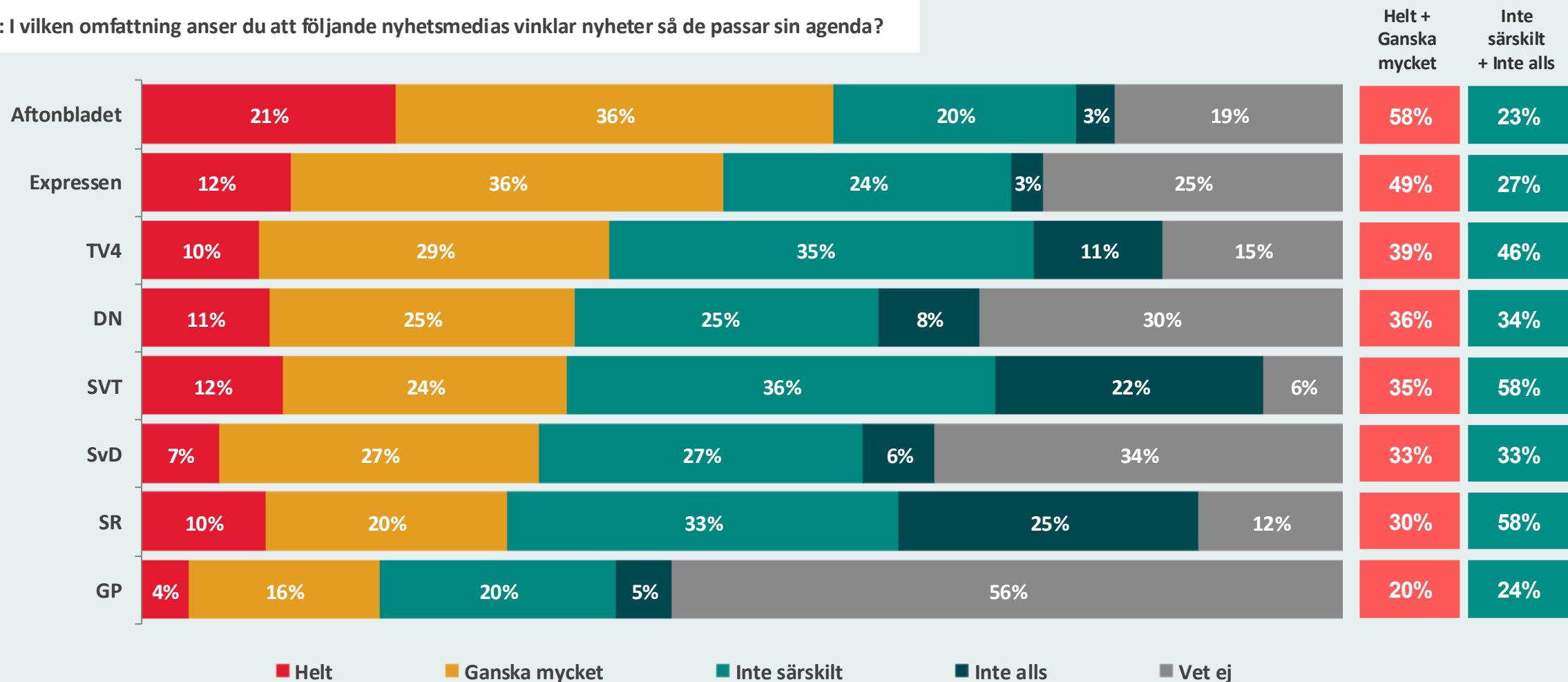
FRÅGA: Anser du att svensk nyhetsmedia medvetet vinklar nyheter så de passar deras egen agenda?

BAS: 2026 (n=1031)

Nära tre av fem anser att Aftonbladet vinklar nyheterna efter deras egen agenda

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att följande nyhetsmedias vinklar nyheter så de passar sin agenda?

BAS: 2026 (n=1031)

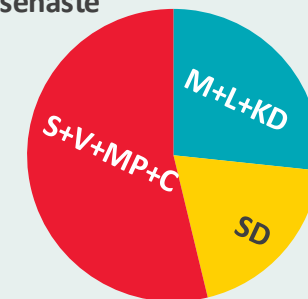
PARTIPOLITISKA SKILLNADER

- Public Service

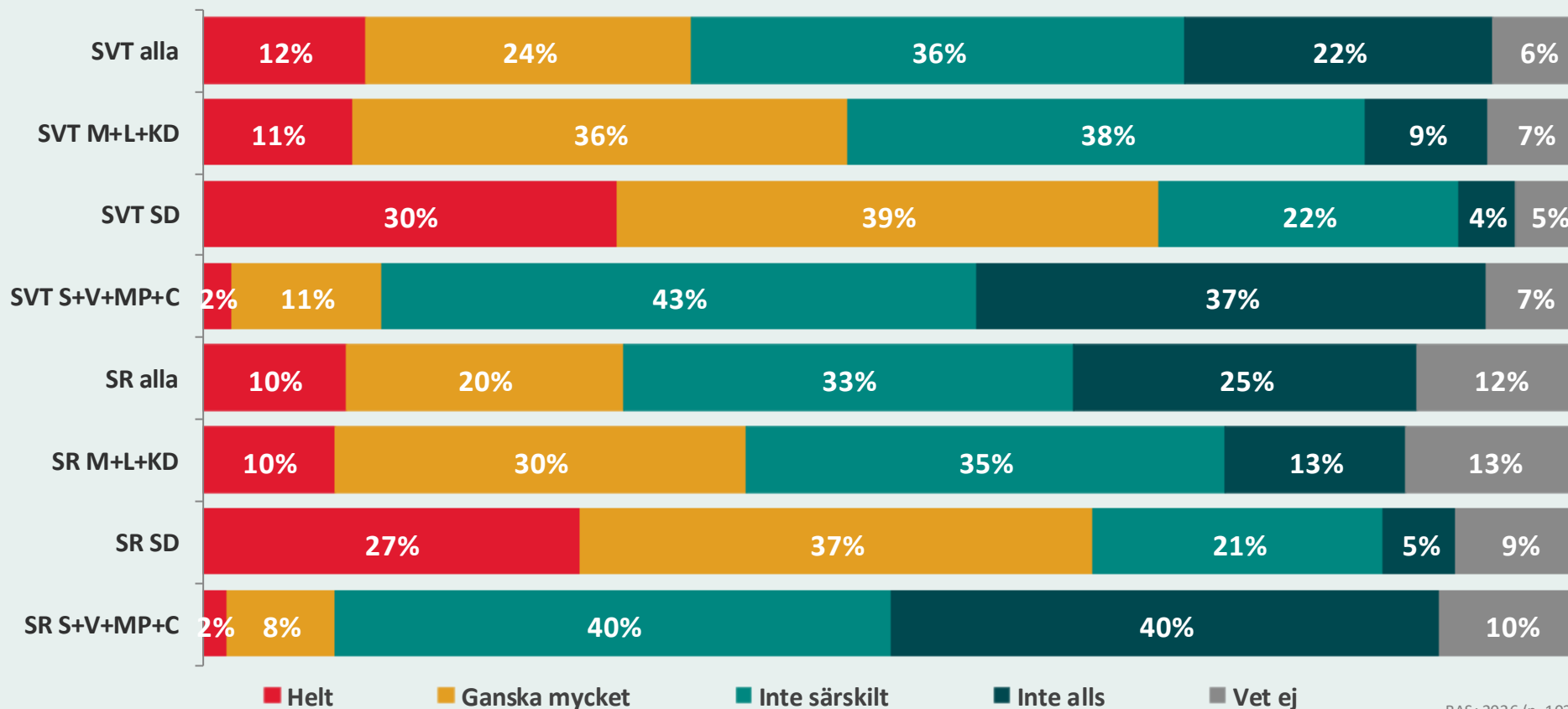
SVT och SR är bland de aktörer som åtnjuter högst förtroende i Sverige. Samtidigt finns det grupper i samhället som hyser en djup misstro mot public service.

Det är viktigt att förstå denna misstro och bemöta den, inte genom att sträva efter en så kallad "falsk balans", där olika politiska perspektiv ges lika mycket utrymme oavsett relevans, utan genom att fokusera på kärnuppdraget att bedriva oberoende, granskande journalistik i medborgarnas tjänst.

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

FRÅGA: I vilken omfattning anser du att följande nyhetsmedias vinklar nyheter så de passar sin agenda?

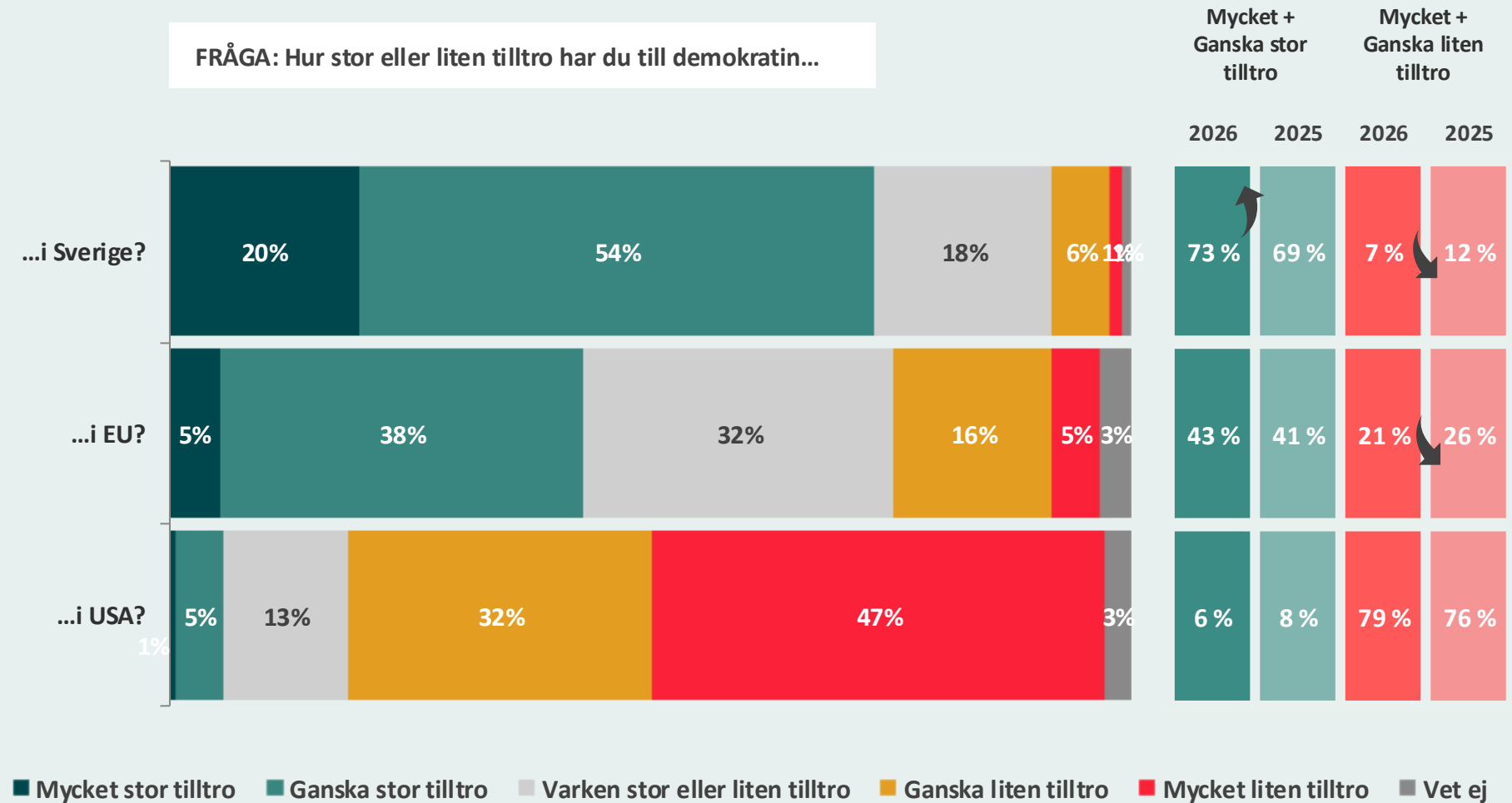

BAS: 2026 (n=1031)

Nära tre av fyra känner tilltro till demokratin i Sverige

Tilltron till svensk demokrati är hög och ökande. En intressant fråga är om uppgången delvis kan förklaras av omvärldseffekter i länder där efterlevnaden av demokratis spelregler dagligen sätts på prov och där breda folkliga intressen åsidosätts. Kontrasten kan ha gjort det svenska systemet mer synligt och värderat.

Tilltron till EU:s demokrati är oförändrad jämfört med föregående år. En underliggande utmaning är hur EU:s demokratiska processer uppfattas av medborgarna. Valet av EU:s ledning sker genom medlemsländernas förtroendevalda, men kampanjarbetet är i praktiken riktat mot regeringar snarare än direkt mot medborgarna. Det låga valdeltagandet i EU-valet är ett tecken på ett demokratiskt underskott i folklig förankring och insynen i processerna behöver bli tydligare för att förtroendet ska kunna stärkas. Förtroendet för amerikansk demokrati är fortsatt lågt, i linje med föregående år.

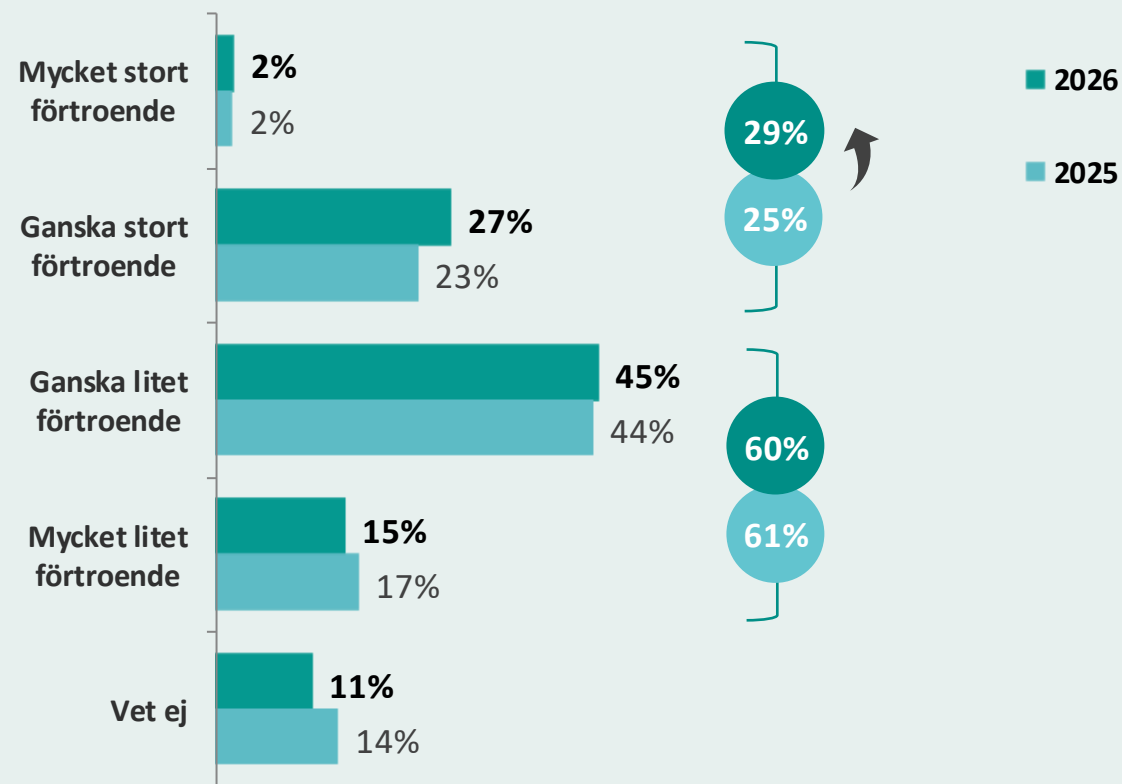
BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099)

En fortsatt majoritet anser att politikerna inte har förtroende för väljaren

FRÅGA: Hur stort eller litet förtroende upplever du generellt att politiker har för dig som väljare?

60 procent av svenskarna upplever att politikerna saknar förtroende för väljarna. Att nivån ligger kvar på samma som föregående år är en allvarlig signal som bör tas på största allvar av de folkvalda.

Även om det finns en svag ökning av de som upplever motsatsen, har politiken en lång väg att gå för att visa att de litar på de medborgare vars mandat de är helt beroende av. Som politiker kan man inte avfärda väljarnas misstro genom att hävda att de har fel. Istället krävs att man visar tillit till medborgarna och tar deras åsikter och oro på allvar. Om det råder missförstånd eller felaktiga uppfattningar är det politikens ansvar att informera och bidra till ökad förståelse. Demokratin vilar på svenskarnas tillit. Om detta förtroendekapital enbart förbrukas och inte vårdas, riskerar det demokratiska mandatet att urholkas och medborgarna att känna sig varken hörda eller representerade.

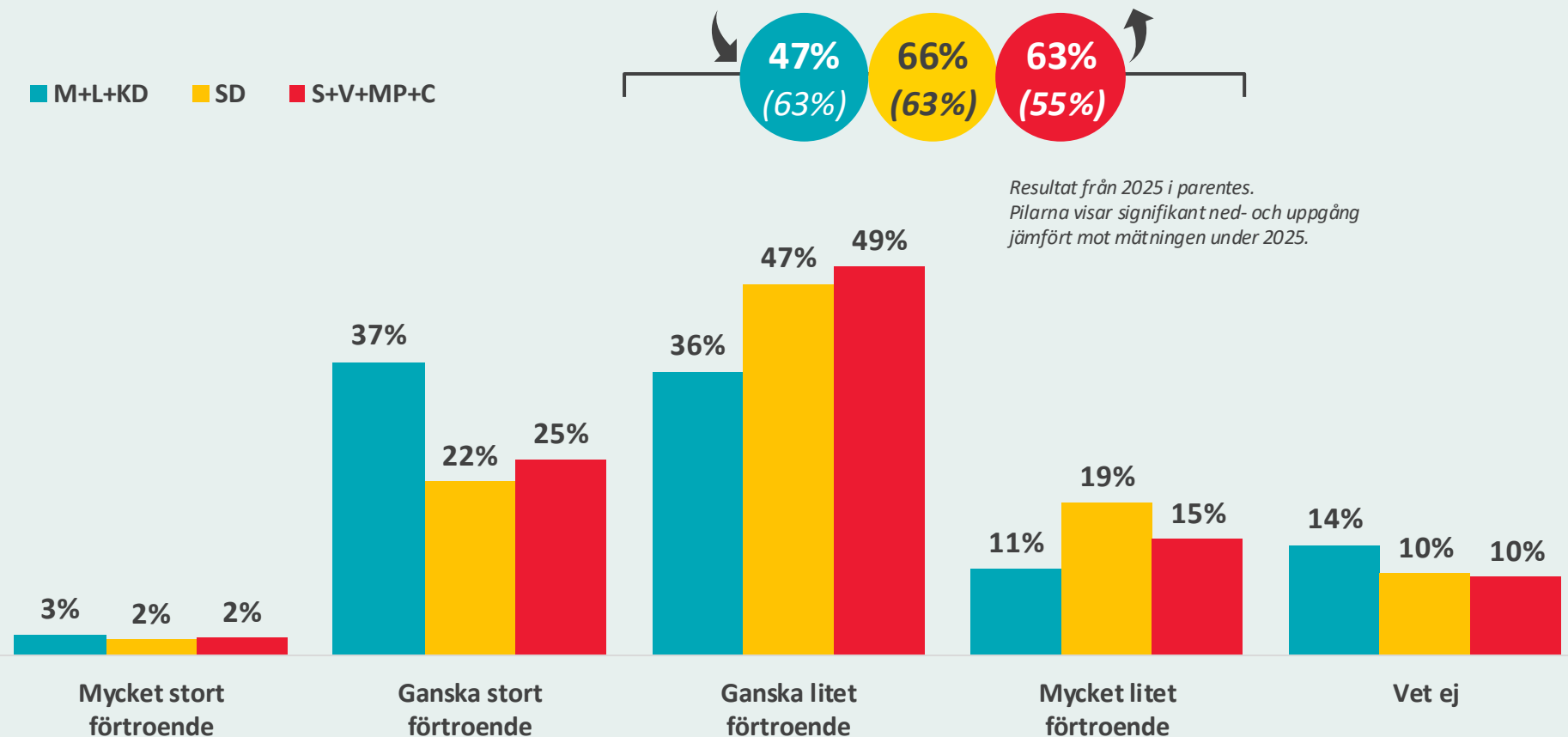

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099)

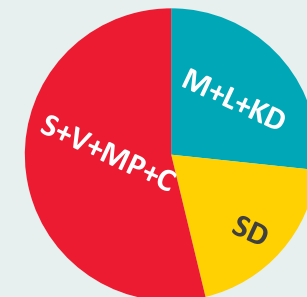
PARTIPOLITISKA SKILLNADER

FRÅGA: Hur stort eller litet förtroende upplever du generellt att politiker har för dig som väljare?

■ M+L+KD ■ SD ■ S+V+MP+C

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2026 (n=1031), 2025 (n=1099)

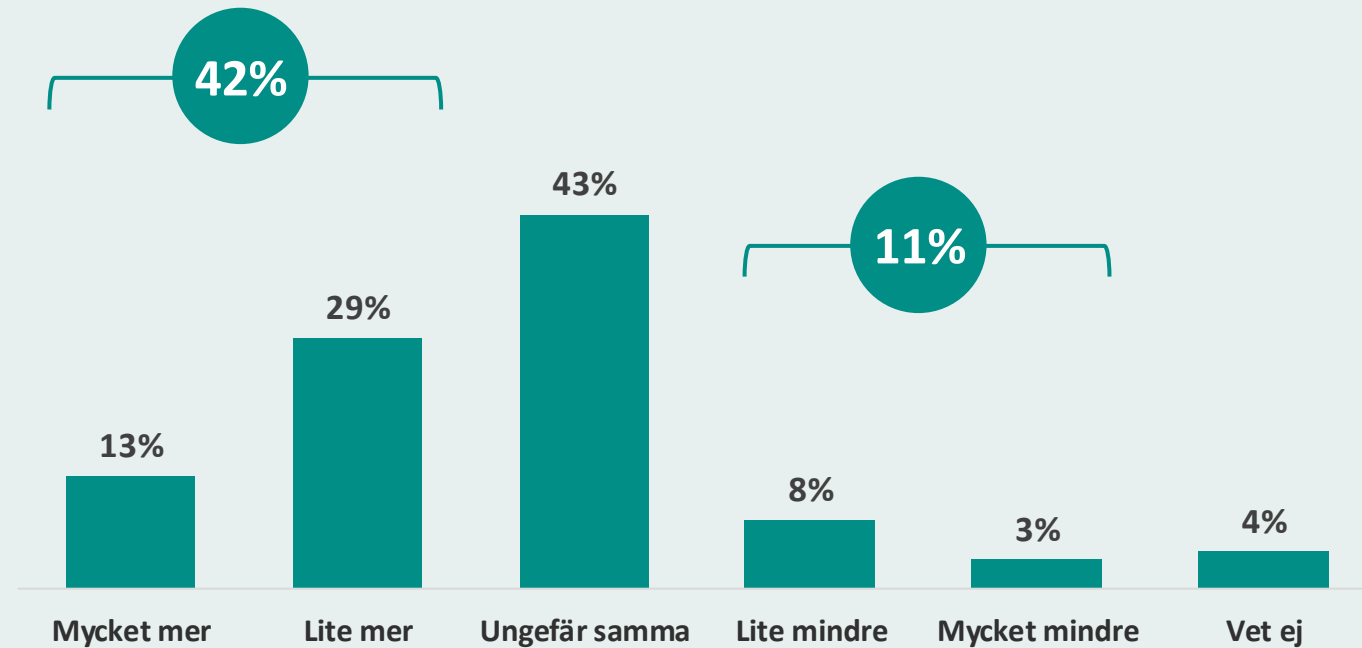
Drygt fyra av tio anser sig vara mer välinformerad än andra väljare inför valet

NY FRÅGA 2026: Anser du att du är mer eller mindre välinformerad än andra väljare inför valet 2026?

Andelen som anser sig vara mer välinformerade och analytiska än genomsnittet är ett välkänt fenomen, men det säger lika mycket om bilden av andra som om självbilden.

När mediebilderna systematiskt lyfter fram de minst insatta och mest polariserade rösterna skapas en skev uppfattning om hur den genomsnittlige medborgaren faktiskt resonerar. Det riskerar att underminera tilltron till demokratin som kollektivt projekt.

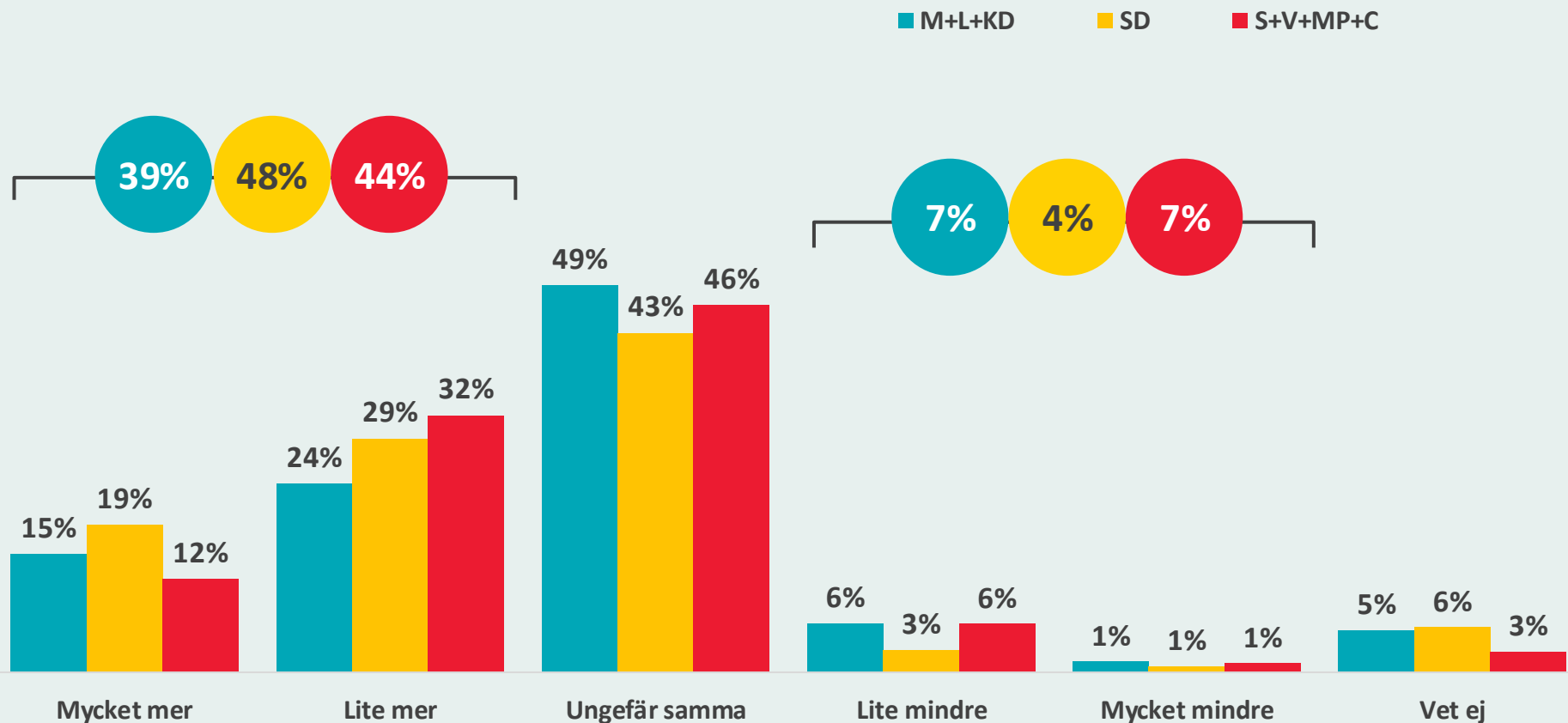
Det är värt att komma ihåg: När runt 85 procent röstar gör de allra flesta det utifrån ett medvetet och genomtänkt ställningstagande. Den tysta, reflekterande majoriteten syns sällan i sociala medier eller nyhetssändningar, men den framträder tydligare i opinionsundersökningar. Klyftan mellan den upplevda och den faktiska väljarkåren är därför i hög grad ett representationsproblem, inte ett demokratiproblem.

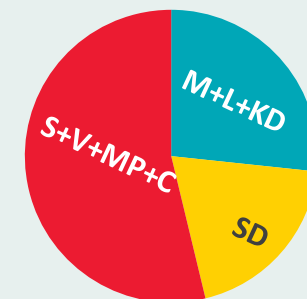
BAS: 2026 (n=1031)

PARTIPOLITISKA SKILLNADER

NY FRÅGA 2026: Anser du att du är mer eller mindre välinformerad än andra väljare inför valet 2026?

Fördelningen mellan partierna i Novus senaste väljarbarometer:

BAS: 2026 (n=1031)

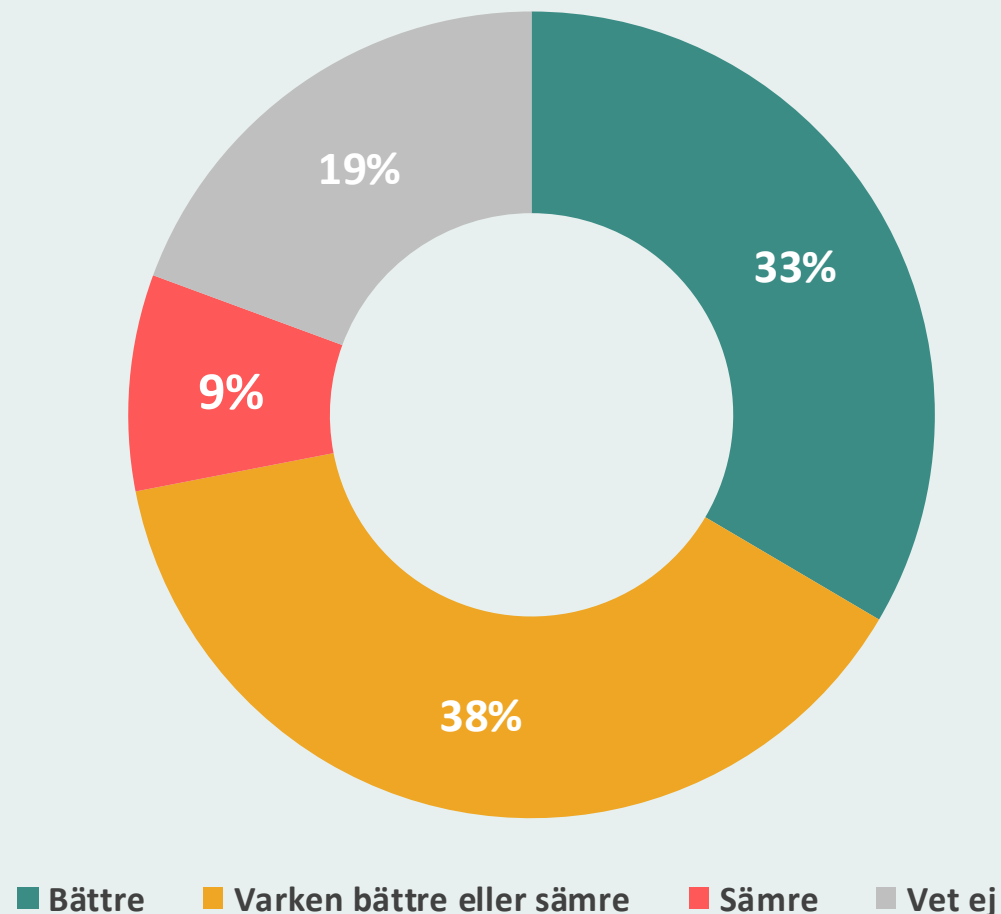
Var tredje svarar att det hade varit bättre för Sverige med en själv i riksdagen – nära fyra av tio tycker varken eller

NY FRÅGA 2026: Tror du det hade varit bättre eller sämre för Sverige om du själv satt i riksdagen?

Två faktorer förklarar bilden. Den ena är samma underliggande effekt som gör att fyra av tio svenskar tror att de är mer välinformerade inför valet än andra. Den andra handlar om hur politiken gestaltas. Fokus ligger sällan på vad som faktiskt åstadkoms eller vad man vill uppnå med makten. Istället premieras konflikter och känslor, både i politiken och i medielogiken.

Det faktiska politiska arbetet, kompromisserna, utskottsarbetet och framtagandet av politiska förslag, syns knappt. Det som syns är ordväxlingar och småsinthet, något som fångar medias uppmärksamhet men urholkar väljarnas förtroende.

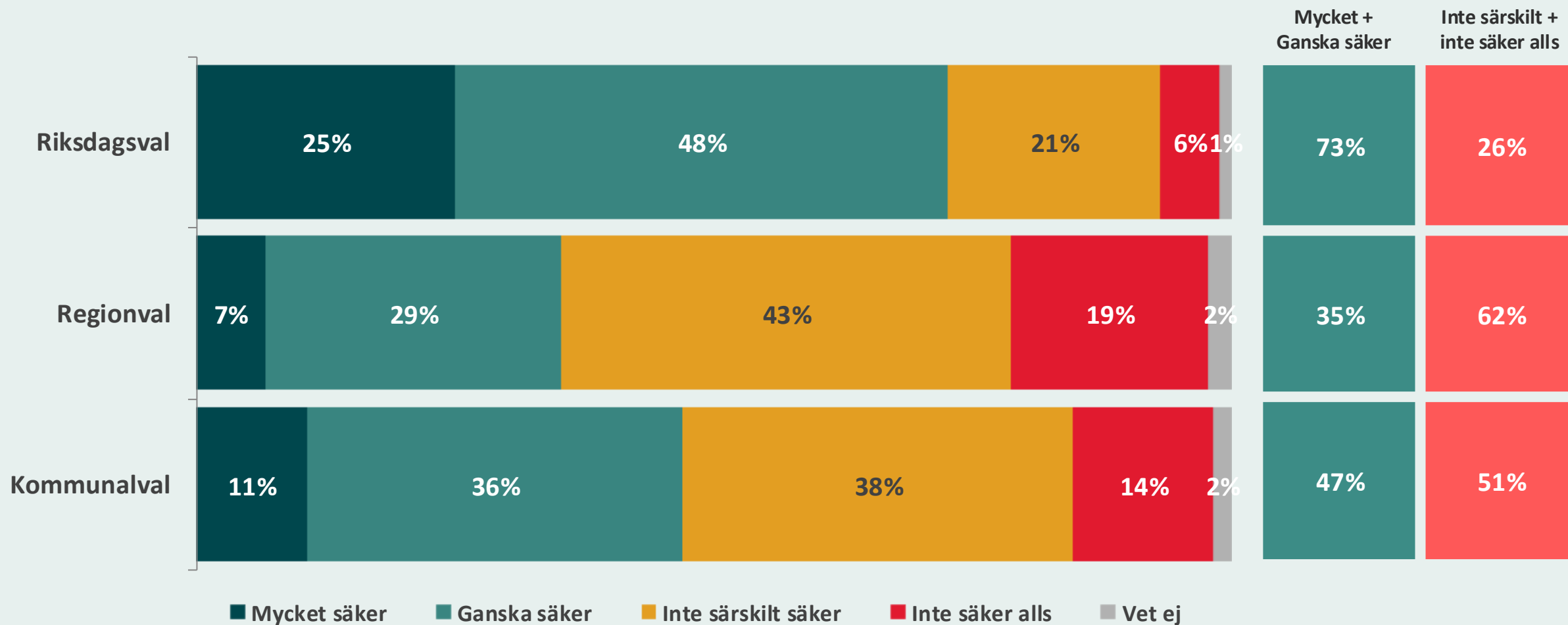
Resultatet är att långt fler tror att det skulle bli bättre om de själva satt i riksdagen. Det betyder inte att de vill det. Det ser bara enkelt ut. Och det pekar på ett grundläggande demokratiproblem där medborgaren upplever att politiken inte levererar. Att leverera handlar om att söka en bättre framtid för så många som möjligt, inte om att välja det minst dåliga alternativet eller rösta för att undvika en katastrof.

BAS: Totalt (n=1229)

Drygt sex av tio är osäkra på vad partierna står för i regionvalet

NY FRÅGA 2026: Hur säker är du på att du vet vad de olika partierna står för inför följande val?

BAS: 2026 (n=1031)

Var tredje skulle undvika att skriva sina åsikter online av rädsla för att synas med dem offentligt

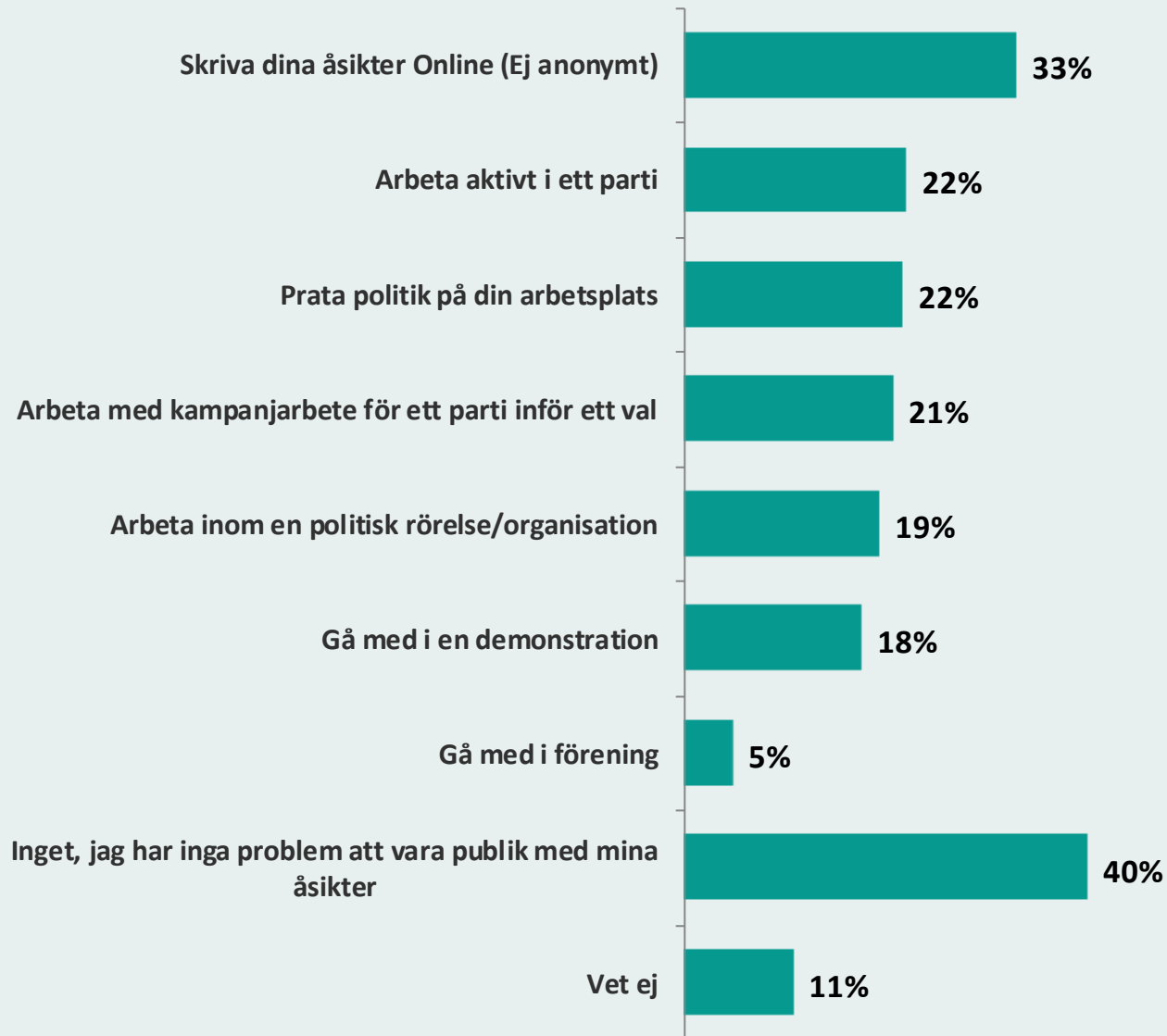
NY FRÅGA 2026: Är det något av följande du skulle undvika på grund av rädsla att yttra dina åsikter offentligt?

Markera de som du *inte* skulle göra av rädsla för att visa åsikterna publikt. Flera svar möjliga.

Värt att notera är att det är lite olika nivåer på frågorna, de flesta svenskar är inte så politiskt engagerade att ett politiskt parti är något man funderar på. Man röstar, betalar skatt och följer lagarna samt lämnar över förvaltningen till de förtroendevalda. Att andelen som inte vill engagera sig i ett politiskt parti är lägre än andelen som undviker att uttrycka sig online är därför logiskt men ändå talande.

Den verkligt alarmerande siffran är att var tredje svensk helt undviker att säga vad de tycker online. Hat, hot och anonyma påhopp skapar en tystnadskultur som håller den tysta majoriteten just tyst. **Om man kan bli påhoppad, mobbad eller värre online, varför ge sig in där alls?**

Att engagera sig i en förening framstår i det ljuset som ett närmast riskfritt alternativ, vilket sannolikt bidrar till det ökade intresset för lokalt föreningsliv som rapporten visar.

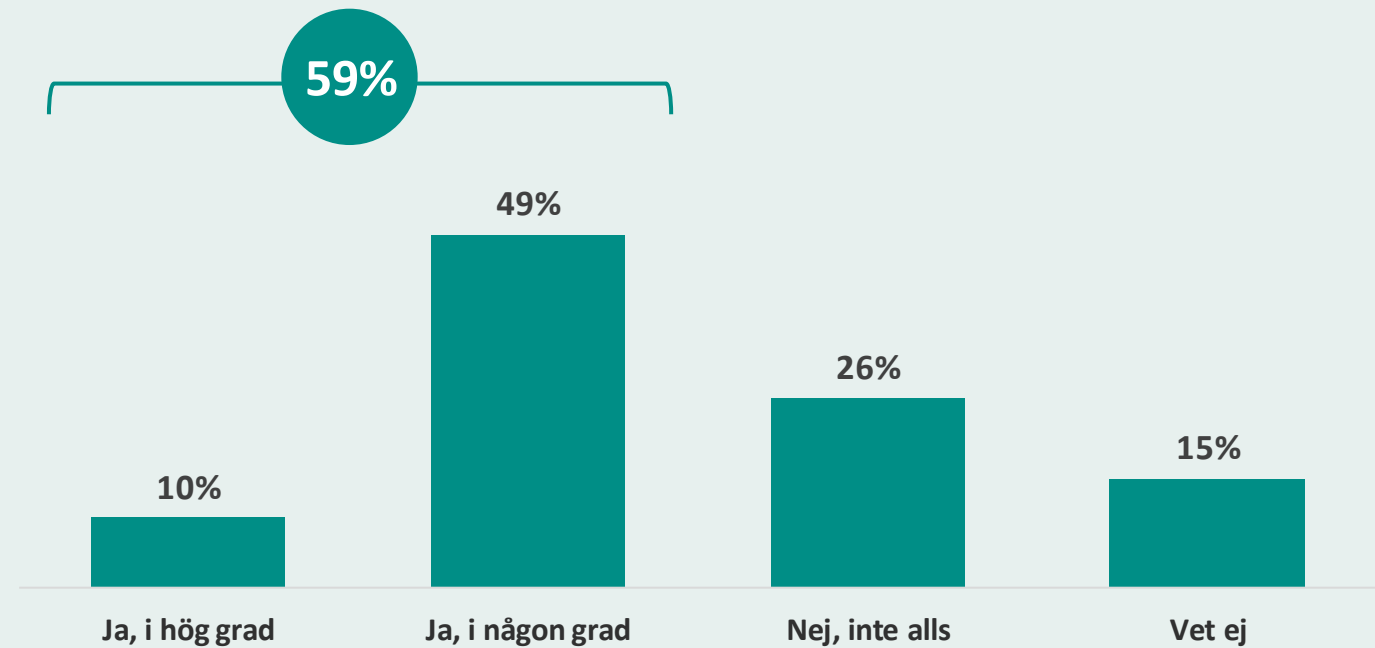
BAS: 2026 (n=1031)

Majoriteten anser att svenska forskare driver en egen agenda i sin forskning

NY FRÅGA 2026: Tror du att svenska forskare generellt i sin forskning driver sin egen agenda?

Vi har följt medias upplevda oberoende, men synen på forskning har ifrågasatts, särskilt internationellt men regeringen tillsatte också en utredning för att utreda den akademiska friheten som ligger nära denna typ av frågor. Det finns även stöd i svaren som indikerar att det finns störst misstanke inom SD:s sympatisörer. Där uppger 19 procent att det är så i hög grad, totalt 77 procent i hög eller någon grad. Just denna misstro mot forskningens oberoende är ytterligare ett hot mot demokratin, då demokratins förtroende vilar på tre offentligt finansierade pelare: *forskningen som står för kunskap och fakta; medias oberoende som förklarar nutiden och granskar makten; politiker förtroendevalda att förvalta landet på medborgarnas mandat.*

Genom att undersöka synen på forskningens oberoende har vi nu en bild över alla tre grunder som bygger en stabil demokrati, som också alla behöver förbättras.

BAS: 2026 (n=1031)

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND

Undersökningen har genomförts på uppdrag av Novus tillsammans med rapportens fem sponsorer:

LO, Saco, TCO, Skandia och Peab. De flesta av frågorna har undersökts tidigare år, och utvecklingen redovisas för varje enskild fråga.

RESULTAT

Resultaten levereras i en diagramrapport. Markerade signifikanta skillnader i rapporten (kön, ålder, utbildning och region) är i jämförelse mot totalen. *En signifikant skillnad innebär att ett värde i en undergrupp, t.ex. kön, avviker från totalvärdet i så stor utsträckning att det inte kan ses som slumpmässigt.*

Resultatet är efterstratifierat, dvs. i efterhand viktat mot kända populationstal i syfte att korrigera eventuella skevheter i stickprovet jämfört med målpopulationen.

Pilarna i rapporten visar signifikant upp- eller nedgång jämfört mot mätningen under 2025.

GENOMFÖRANDE

Antal genomförda intervjuer: 1031

Fältperiod: 27 maj – 5 juni 2026

Undersökningen är genomförd via webbintervjuer i Novus slumpmässigt rekryterade Sverigepanel, vilket garanterar representativa resultat. Detta innebär att resultaten är generaliserbara till den aktuella målpopulationen.

MÅLGRUPP

Svenska allmänheten

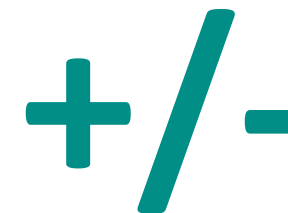

**Ålder:
18 – 84 år**

FELMARGINAL

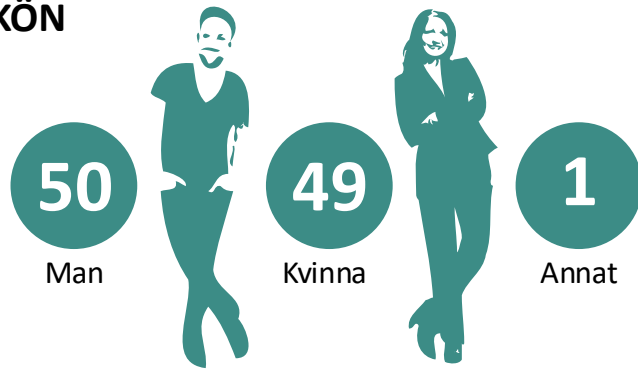
Felmarginalen är ett mått på osäkerheten i en skattning av en parameter. Felmarginalens storlek beror på andelen som svarar samt antalet intervjuer som har genomförts. Nedan ses exempel på felmarginaler vid olika utfall i undersökningen:

Vid 1 000 intervjuer:
Vid utfall 20/80: +/- 2,5%
Vid utfall 50/50: +/- 3,1%

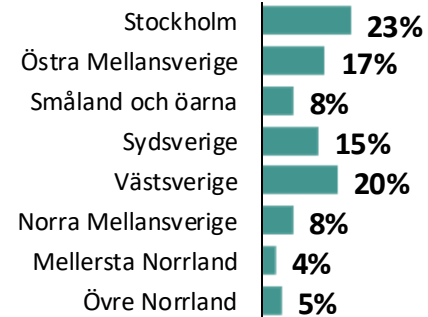

BAKGRUND

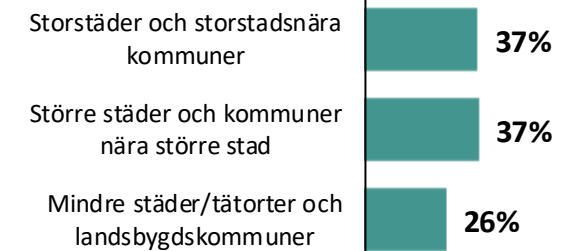
KÖN

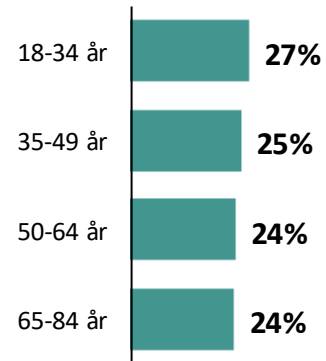
REGION

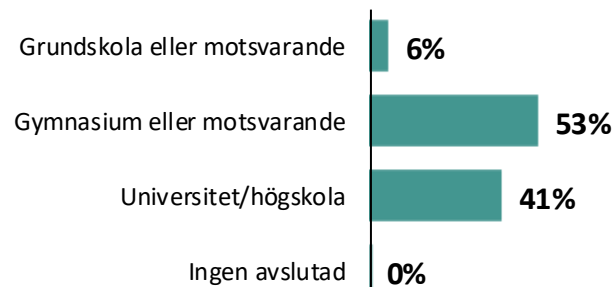
ORT

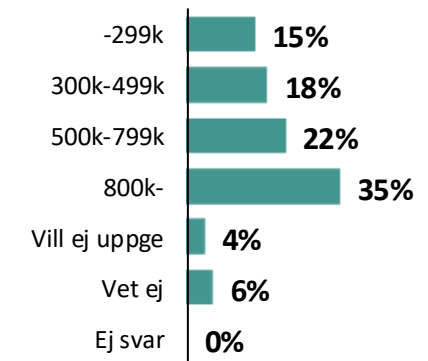
ÅLDER

UTBILDNING

HUSHÅLLSINKOMST

BAS: 2026 (n=1031)

KONTAKT NOVUS

HÄR ÄR VI SOM HAR JOBBAT MED PROJEKTET

TORBJÖRN SJÖSTRÖM
**Opinionsanalytiker &
Styrelseordförande Novus**
Rapportförfattare
torbjorn.sjostrom@novus.se

HJALMAR STRID
Opinionsexpert
hjalmar.strid@novus.se

IDA AF ROBSON
Rådgivare
ida.af.robson@novus.se

JOSEFINE GRÖNLUND
Projektledare
josefine.gronlund@novus.se

LENA RODÉN
Försäljningschef
lena.roden@novus.se

OSKAR LINDBÄCK
Dataanalytiker
oskar.lindback@novus.se

**Novus är via moderbolaget
Gallup Nordic Sveriges
representant för Gallup
International.**

 NOVUS

GALLUP

Sveavägen 59, 113 59 Stockholm

Tel +46 (0)8 128 196 00

Mail: info@novus.se